

Onderzoeksproject

‘Zijn kortdurende stages raadzaam?’

Auteurs

Kim Jansen
Jeanine Eekhuis

Studentnummers

s1010236
s1011119

Datum

Mei 2010

Opleiding

Christelijke Hogeschool Windesheim,
Social Work, Sociaal Pedagogische Hulpverlening

Onderzoeksproject

‘Zijn kortdurende stages raadzaam?’

Auteurs

Kim Jansen
Jeanine Eekhuis

Studentnummers

s1010236
s1011119

Datum

Mei 2010

Opleiding

Christelijke Hogeschool Windesheim,
Social Work, Sociaal Pedagogische Hulpverlening

Docentbegeleidster

Ellen van de Maat

Praktijkbegeleiders

Monique Limmen
Kelly Noijs

Instelling

Pluryn, locatie De Beele te Voorst

Voorwoord

De afgelopen maanden hebben wij, twee studenten Sociaal Pedagogische Hulpverlening (SPH), aan Christelijke Hogeschool Windesheim te Zwolle, onderzoek gedaan naar de mogelijkheden voor kortdurende stages bij zorgorganisatie Pluryn, op locatie De Beele.

Aanleiding voor dit onderzoek is de groeiende vraag naar kortdurende stages vanuit diverse scholen. Deze kortdurende stages bestaan uit één of twee stagedagen per week gedurende een half jaar. De Beele zou, mits dit mogelijk is, graag bij deze vraag aan willen sluiten.

Dit verslag geeft een advies over de mogelijkheid om kortdurende stages in te zetten binnen orthopedagogisch behandelcentrum De Beele. Onze resultaten en conclusies hebben wij verwerkt in dit adviesrapport.

De onderzoeksvraag die centraal stond bij het onderzoek luidt:

Is het aan te raden om op orthopedagogisch behandelcentrum De Beele stagiaires in te zetten die één of twee dagen per week stage lopen gedurende een half jaar?

Via deze weg willen wij De Beele, met name Kelly Noijs, bedanken voor het feit dat zij ons tijdens het gehele onderzoek heeft begeleid. Tevens willen wij Monique Limmen postuum bedanken voor haar ondersteuning bij de start van ons onderzoeksproject. Zij heeft ons in de gelegenheid gesteld dit onderzoek te kunnen uitvoeren. Daarnaast willen wij onze begeleider vanuit de opleiding, Ellen van de Maat, bedanken voor de begeleiding die zij heeft gegeven gedurende deze periode.

Kim Jansen
Jeanine Eekhuis

Inhoudsopgave

Samenvatting	5
Inleiding	6
Hoofdstuk 1 - Theoretisch kader	
1.1 Licht verstandelijke beperking	8
1.2 Conduct Disorder	9
1.3 Arbeidsmarkt	9
1.4 Stages	10
Hoofdstuk 2 - Methoden van onderzoek	
2.1 Meetinstrumenten	13
2.2 Onderzoekspopulatie	14
2.3 Procedure	14
Hoofdstuk 3 – Resultaten	
3.1 Resultaten enquêtes	16
3.2 Resultaten signaleringslijsten	17
3.3 Resultaten interviews	19
3.4 Resultaten gesprekken met jongeren	22
Hoofdstuk 4 - Conclusie en discussie	
4.1 Beantwoording hoofdvraag	23
4.2 Beantwoording deelvragen	24
4.3 Discussie en evaluatie	25
Literatuurlijst	27
Bijlagen	
Bijlage 1: Enquête	29
Bijlage 2: Signaleringsinstrument	32
Bijlage 3: Interviews met hulpverleners en stagiaires	40
Bijlage 4: Gesprekken met de jongeren	41
Bijlage 5: Huidig stagebeleid	42

Samenvatting

Op locatie De Beele, onderdeel van zorgorganisatie Pluryn, is onderzoek gedaan naar de wenselijkheid van kortdurende stages: een stage van één of twee dagen per week, gedurende een half jaar. Het onderzoek is uitgevoerd op één paviljoen van De Beele, namelijk de Klif. Hier wonen jongeren in de leeftijd van 12 tot en met 18 jaar met de problematiek Conduct Disorder (CD).

De onderzoeksvraag die centraal stond bij het onderzoek luidt:

Is het aan te raden om op orthopedagogisch behandelcentrum De Beele stagiaires in te zetten die één of twee dagen per week stage lopen gedurende een half jaar?

Om de onderzoeksvraag te beantwoorden is gebruikt gemaakt van vier meetinstrumenten, namelijk enquêtes, signaleringslijsten, interviews en gesprekken, die zijn afgenomen bij hulpverleners, stagiaires en de jongeren van de Klif.

Uit dit onderzoek is gebleken dat ruim driekwart van alle betrokkenen De Beele adviseert om kortdurende stages aan te bieden. Hier zit echter een aantal kanttekeningen aan. Om volgens de onderzoeksdeelnemers deze kortdurende stages mogelijk te maken, moet er worden voldaan aan een aantal voorwaarden, namelijk:

- Er moet binnen het team overeenstemming komen over de indeling van de stage-uren.
- De doelstelling van de stage moet een oriëntatiestage zijn, waarbij de taken, van een stagiaire die een kortdurende stage vervult, duidelijk moeten worden vastgelegd.
- Er moet een strengere selectieprocedure komen, waarbij met name wordt gekeken naar de motivatie, de houding en karaktereigenschappen van de stagiaire.
- Er moet rekening worden gehouden met de leefgroep waarop de stagiaire wordt geplaatst. De jongeren op de leefgroep moeten makkelijk met nieuwe personen om kunnen gaan.
- De roosters van de stagiaire en de stagebegeleider dienen op elkaar te worden afgestemd.
- Er dient maximaal één kortdurende stage tegelijkertijd per leefgroep vervuld te worden.

Inleiding

Pluryn is een zorgorganisatie die mensen met een verstandelijke beperking bij wonen, werken, leren en vrije tijd ondersteunt. Zij geeft mensen met een beperking mogelijkheden om vorm en inhoud te geven aan hun leven. Het hoofdkantoor van Pluryn is gevestigd in Oosterbeek. Er zijn zes centrale vestigingen in Gelderland, Noordoost-Brabant en Noord- en Midden Limburg. Deze centrale vestigingen vormen de basis van de organisatie. Zij delen de visie en werkwijze van Pluryn. In de visie van Pluryn staan de volgende zeven punten centraal: samen sterker, individueel maatwerk, persoonlijke groei, regie over eigen leven, actieve deelname aan de samenleving, professioneel, betrokken en integer. Voor een uitgebreide beschrijving wordt u verwezen naar de internetsite van Pluryn.¹

Kort samengevat richt Pluryn zich met name op het flexibel en creatief inspelen op de omstandigheden van haar cliënten en van haar werknemers. De vorm van het inspelen wordt zo gewoon mogelijk gehouden, maar waar nodig wordt extra of speciale aandacht geschonken aan de cliënten. Dit wordt gedaan zodat Pluryn goed kan aansluiten bij haar cliënten en haar werknemers (Pluryn, 2009).

De Beele, een vestiging van Pluryn in Voorst (Gelderland), is een orthopedagogisch behandelcentrum voor jongeren met een licht verstandelijke beperking en gedragsproblemen, in de leeftijd van 12 tot 21 jaar. De Beele richt zich op het opvoedingsklimaat. Dit doen ze door de jongeren een veilige en warme plek te bieden waarbij het mogelijk wordt gemaakt dat zij naar school kunnen, maar ook zelf hun vrije tijd kunnen invullen. De jongeren krijgen zorg op maat. Er wordt namelijk een intensieve vorm van behandeling geboden, gericht op de specifieke hulpvraag van de jongeren.

De jongeren die op De Beele komen wonen moeten voldoen aan de volgende criteria:

- Leeftijd bij opname tussen 10 en 18 jaar oud;
- IQ tussen de 55 en 85;
- Wegens gedragsproblemen uitgeplaatst door een regionaal instituut;
- Geweigerd voor opname door een regionaal instituut.

Niet opgenomen worden:

- Jongeren die leiden aan een productieve psychose;²
- Jeugdige verslaafden.

Op locatie De Beele wordt op de groepen gewerkt met drie verschillende fasen.

In fase 1 worden de jongeren opgenomen. In de eerste fase staan gezagsherstel, zorg, rust en structuur centraal. In deze fase komen fysieke conflicten voor, omdat de jongeren deze manier van leven niet gewend zijn. Dit roept weerstand op.

In fase 2 staat samenwerken centraal. Er wordt samen met de jongeren gekeken waar de problemen liggen. De jongeren en de groepsleiders kijken samen naar een oplossing. In deze fase worden jongeren verantwoordelijk gemaakt voor hun eigen gedrag. Ze kunnen vrijheden verdienen door middel van goed gedrag. Dit gedrag wordt gecontroleerd door de groepsleiders.

In fase 3 staat het toekomstbeeld centraal. Er wordt gekeken of de jongere terug naar huis kan of dat hij naar een andere instelling gaat. Een aantal jongeren kan onder begeleiding op kamers gaan wonen. Dit is dan fase 4 (Folder Pluryn: stage lopen in een orthopedagogisch behandelcentrum, De Beele).

Op De Beele wonen jongeren met diverse stoornissen zoals CD, ADHD en PDD-NOS.

Dit onderzoek richt zich voornamelijk op de jongeren met de stoornis Conduct Disorder (CD).

¹ www.pluryn.nl: over Pluryn; kopje: zorgvisie

² Productieve psychose: Een psychose is een groep psychiatrische symptomen. De belangrijkste symptomen zijn verwardheid, problemen in het logisch denken, het waarnemen van dingen die er in werkelijkheid niet zijn en het hebben van vreemde ervaringen. De persoon in kwestie is niet actief en produceert minder dan hij normaal gesproken zou doen.

Tijdens het onderzoek is gekeken naar de mogelijkheden voor kortdurende stages op Pluryn, locatie De Beele. In het huidige stagebeleid staat beschreven dat stagiaires een afsluitende stage van een jaar kunnen volgen. Kortere stages zijn op dit moment niet mogelijk op locatie De Beele, omdat het effect op de jongeren niet bekend is. Er is momenteel vanuit diverse scholen veel vraag naar kortere stages in de gehandicaptenzorg (Stageplaza, studentenonderzoek 2007). Locatie De Beele wil hier graag bij aansluiten omdat zij in de toekomst willen investeren. Hierbij noemen zij onder andere de dreigende tekorten in de arbeidsmarkt. Vorig jaar is er door studenten van Saxion Hogeschool te Enschede onderzoek gedaan naar kortere stages (van Elburg & Faber, 2009). Zij hebben onderzocht of het voor de stagiaire haalbaar is om de competenties vanuit school te behalen tijdens een kortere stage. Uit dit onderzoek is naar voren gekomen dat dit mogelijk bleek te zijn. Aansluitend op het onderzoek van deze studenten van Saxion Hogeschool volgt dit onderzoek naar kortere stages in de praktijk. Hierin wordt niet zozeer de kant van school belicht, maar ligt de focus op het belang van de stage-instelling en de bijbehorende doelgroep. Het eindresultaat is een advies voor locatie De Beele met daarin de resultaten en conclusies die uit het onderzoek naar voren zijn gekomen.

De doelstelling van het onderzoek is het schrijven van een advies over kortdurende stages. Hiermee wordt in dit onderzoeksverslag bedoeld op een stage van één of twee dagen per week gedurende een half jaar, op mbo- of hbo-niveau. Indien uit het onderzoek blijkt dat kortdurende stages een positief effect hebben op de jongeren, volgt er mogelijk een beleidsaanbeveling door De Beele.

Vanuit deze doelstelling luidt de volgende onderzoeksvraag:

Is het aan te raden om op orthopedagogisch behandelcentrum De Beele stagiaires in te zetten die één of twee dagen per week stage lopen gedurende een half jaar?

Om antwoord te kunnen geven op de onderzoeksvraag, is bij het onderzoek gebruik gemaakt van verscheidene deelvragen.

- Wat zijn de ervaringen van de jongeren op locatie De Beele met betrekking tot kortdurende stages?
- Wat zijn de ervaringen van hulpverleners op locatie De Beele met betrekking tot kortdurende stages?
- Wat zijn de ervaringen van de stagiaires op locatie De Beele die een kortdurende stage vervullen?
- Wat zijn de ervaringen van hulpverleners op locatie Het Hietveld van Pluryn met betrekking tot kortdurende stages?
- Wat zou de leefgroep en / of instelling aan moeten passen om een kortdurende stage mogelijk te kunnen maken?

Hoofdstuk 1

‘Theoretisch kader’

De jongeren op De Beele hebben een licht verstandelijke handicap. Het onderzoek richt zich op jongeren met een licht verstandelijke handicap, met daarnaast Conduct Disorder (CD).

1.1 Licht verstandelijk gehandicapt (LVG)

Een licht verstandelijke handicap wordt vastgesteld op basis van intelligentieniveau (IQ tussen de 50 en 85), in combinatie met een ontwikkelingsstoornis en problemen in het sociaal aanpassingsvermogen. Licht verstandelijk gehandicapte jongeren zijn extra gevoelig en kwetsbaar voor invloeden van buitenaf. Deze gevoeligheid kan er voor zorgen dat de jongeren een negatief zelfbeeld hebben en zichzelf onderschatten. De jongeren hebben vaker negatieve ervaringen waardoor ze weinig succes verwachten. (Van der Wielen, 2006). Door deze gevoeligheid hebben de jongeren een verhoogde kans (40 tot 60%) op het ontwikkelen van een psychiatrische stoornis. Die kwetsbaarheid heeft verschillende oorzaken. Licht verstandelijk gehandicapte jongeren hebben vaak lichamelijke (motorisch- of zintuiglijke) aandoeningen. De jongeren zijn zwakbegaafd en hebben daardoor soms weinig zelfvertrouwen (De Jong, 2008).

De Diagnostic and Statical Manual of Mental Disorders (DSM-IV) is wereldwijd het belangrijkste systeem bij het classificeren van psychische stoornissen. Het is een systeem waarbij vijf verschillende assen genoemd worden. Elke as heeft betrekking op een bepaald onderdeel van de classificatie. De jongeren op De Beele vallen onder de tweede as van de DSM-IV. Onder deze categorie vallen stoornissen zoals zindelijkheidsstoornissen, autisme, aandachtstekort- en gedragsstoornissen. Deze stoornissen worden als een levenslange eigenschap van een persoon gezien (Rigter, 2002).

Classificatie	Indeling naar hoogte van IQ volgens DSM-IV
Zwakbegaafd	70-85
Licht verstandelijk beperkt	55-70
Matig verstandelijk beperkt	40-55
Ernstig verstandelijk beperkt	25-40
Diep verstandelijk beperkt	<25

Figuur 1.1 IQ volgens DSM-IV (Stoll, Bruinsma & Konijn, 2004).

Volgens de DSM-IV is de classificatie van LVG-jongeren gericht op aanpassingsproblematiek op meerdere terreinen. Deze terreinen zijn: communicatie, zelfverzorging, zelfstandig wonen, sociale en relationele vaardigheden en zelfstandig beslissingen kunnen nemen. Jongeren met een verstandelijke beperking, ernstige gedragsproblemen, bijkomende problematiek en behoefte aan chronische ondersteuning, kunnen volgens de DSM-IV ingedeeld worden in categorieën.

De jongeren op orthopedagogisch behandelcentrum De Beele worden alleen toegelaten wanneer ze aan bovengenoemde problematiek lijden. Deze LVG-jongeren worden gehinderd in hun ontwikkeling doordat ze een laag IQ hebben en kampen met een ontwikkelingsstoornis. Hierdoor lopen de jongeren op allerlei verschillende wijzen vast. Op De Beele krijgen zij tijdelijke en gerichte opvoeding, begeleiding en intensieve behandeling aangeboden. Op locatie De Beele worden alle jongeren als uniek beschouwd. Dit is de reden dat er op De Beele zorg op maat wordt geboden. De behandeling

wordt afgestemd op de individuele behandelingsvraag van de jongeren, zodat ze in hun eigen wensen en behoeften kunnen worden voorzien. Het doel is dat de jongeren met minder intensieve hulpverlening naar huis kunnen. Dit wordt mogelijk gemaakt door het gedrag te reguleren en te veranderen. De jongeren krijgen ieder een persoonlijke begeleider, waarmee ze samen werken aan een individueel behandelingsplan (Pluryn, 2009).

1.2 Conduct Disorder

Conduct Disorder (CD) is een externaliserende stoornis (van der Harten & van Rijn, 2003). Met name de omgeving van het kind ondervindt hier last van. Het kind zelf heeft hier in mindere mate last van.

Tijdens dit onderzoek is specifiek gekeken naar één paviljoen op locatie De Beele, namelijk de Klif. Op dit paviljoen wonen jongeren in de leeftijd van 12 tot en met 18 jaar met CD-problematiek. Deze jongeren reageren te heftig en impulsief op gebeurtenissen in hun omgeving en de emoties 'schuld' en 'schaamte' zijn bij deze jongeren minder ontwikkeld dan bij jongeren zonder deze stoornis. Tevens kunnen de jongeren niet goed onderhandelen en zij kunnen zich slecht in een ander verplaatsen. Zij kiezen daarom vaak voor een strategie, waarbij zij met chantage of geweld hun zin krijgen. Jongeren met CD vertonen storend gedrag in meer omgevingen dan alleen het gezin en / of de school. Ze gaan de confrontatie met anderen aan, schreeuwen, maken ruzie, zijn koppig, pesten, randen aan, vloeken en bedreigen. Deze bovenstaande kenmerken beginnen rond het 9^e levensjaar. Late starters vertonen andere gedragingen, namelijk: stiekem gedrag buiten het zicht van anderen, liegen, vandalisme, stelen, brand stichten, slechte vrienden hebben, weglopen en drugsgebruik (Rigter, 2002).

Kenmerken van jongeren met Conduct Disorder:

- Aggressie gericht op mensen en / of dieren zoals pesten, mishandeling en anderen dwingen tot seksueel contact;
- Opzettelijk vernielen van eigendommen van anderen;
- Leugenachtigheid, diefstal en het plegen van inbraken;
- Ernstige schending van regels zoals spijbelen en van huis weg lopen (Peeters, 2003).

Er zijn op verschillende niveaus risicofactoren te beschrijven die de kans op Conduct Disorder vergroten. Deze risicofactoren zijn als volgt:

- Risicofactoren op het niveau van het kind zijn onder andere genetische aanleg, complicaties tijdens zwangerschap / geboorte, lage intelligentie en slechte schoolprestaties;
- Risicofactoren op het niveau van de ouders en het gezin zijn onder andere opgroeien in een eenoudergezin, echtscheiding, gebrek aan structuur en sociaal isolement van het gezin;
- Risicofactoren op het niveau van de omgeving zijn onder andere armoede, wonen in een achterstandswijk, gebrek aan controle / toezicht en slecht onderwijs.

Om de risicofactoren zo minimaal mogelijk te houden, zijn er beschermingsfactoren die de risico's verminderen. Beschermingsfactoren bij Conduct Disorder zijn bijvoorbeeld ouders die het probleem erkennen en hoog opgeleid zijn (Rigter, 2002).

1.3 Arbeidsmarkt

In 2009 is de situatie op de arbeidsmarkt met betrekking tot de economie sterk verslechterd. Op de arbeidsmarkt werd duidelijk zichtbaar dat de economie gekrompen is, het aantal banen nam geleidelijk aan af. Het aantal openstaande vacatures daalde sterk. De werkloosheid liep op, evenals het aantal WW-uitkeringen (CBS, persbericht oktober 2009).

Uit het rapport Arbeidsmarkt in Zorg en Welzijn 2009 van Prismant blijkt dat de vraag naar beroepskrachten in de sector Zorg waarschijnlijk blijft groeien. Op de korte termijn zijn er geen grote tekorten aan personeel te verwachten. Uitbreiding van de capaciteit van de opleidingen is gewenst bij sociaal-agogen Middelbare Beroepsopleidingen niveau 4. Het is gewenst dat meer mbo-studenten zich

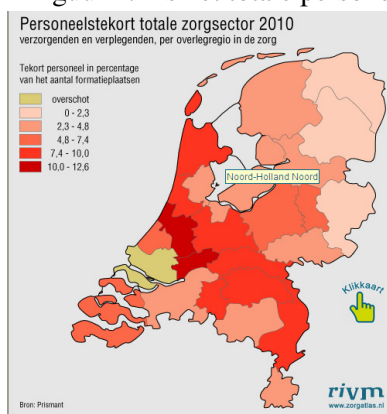
voor deze sociale opleidingen aanmelden. Door middel van het bieden van kortdurende stages, worden opleidingen aantrekkelijker gemaakt. Landelijk zijn er vooral problemen met betrekking tot het bieden van voldoende stageplaatsen, het opnemen van schoolverlaters en het invoeren van het doorwerkbeleid.³

De Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN) heeft een brancherapport uitgebracht waarin de ontwikkelingen van de gehandicaptenzorg worden vermeld. De VGN signaleert vanaf 2004 een trend, namelijk een groeiende instroom van (licht) verstandelijk gehandicapten jongeren. Voor een belangrijk deel zijn dit jeugdigen met gedragsstoornissen die in een semi- of intramurale omgeving worden opgenomen. De Beele is zo'n intramurale instelling waar jongeren met gedragsstoornissen wonen. Deze groeiende instroom van jongeren is ook zichtbaar op De Beele.

In RegioMarge 2009 (Kwartel, Van der Velde & Van der Windt, 2009) wordt duidelijk dat er landelijk tot 2013 geen grote tekorten aan personeel te verwachten zijn. Wanneer er specifiek gekeken wordt naar niveau 4 (Middelbaar Beroepsonderwijs, MBO) blijkt dat er bij deze groepen een gezamenlijk tekort zal ontstaan van ongeveer 10.860 personen.

In het onderzoeksrapport van Prismant staat beschreven dat er in de gehandicaptenzorg een verschuiving in de personele behoefte zal optreden in de richting van hoger opgeleid personeel. De toename van licht verstandelijk gehandicapten met gedragsproblemen en de extramuralisering waardoor werknemers vaker alleen op de groep staan, zijn belangrijke redenen voor deze verschuiving.

In figuur 1.2 is het totale personeeltekort weergegeven voor de zorgsector in 2010.

Figuur 1.2 (Prismant, 2009).

1.4 Stages

Uit het stageplaza studentenonderzoek in 2007 is gebleken dat diverse opleidingen stages verplicht hebben gesteld. Uit dit onderzoek blijkt dat 91% van de respondenten tijdens zijn of haar opleiding een verplichte stage moet lopen. Opleidingen vinden dit essentieel omdat het studenten een kans geeft om te kijken of het betreffende beroep daadwerkelijk datgene is wat zij willen doen in de toekomst. Daarbij kunnen de studenten werkervaring opdoen.

³ Doorwerkbeleid: Met het doorwerkbeleid wordt bedoeld op het prikkelen van oudere werknemers om langer door te werken. Het werk wordt aangepast aan de behoeften en mogelijkheden van de oudere werknemers. Op deze manier behouden de instellingen ervaringen en vakkennis, wat belangrijk is voor de kwaliteit van hulpverlening (Trouw, januari 2010).

Uit onderzoek door de Stichting voor Economische Onderzoek der Universiteit van Amsterdam (Kok, 2002), komt naar voren dat er voor een instelling een aantal voordelen is om stages aan te bieden. Via een stage is er een mogelijkheid tot het werven van 'goede' werknemers. Een stagiaire komt in contact met de instelling en wanneer de samenwerking positief verloopt, kan het resulteren in een arbeidsovereenkomst. Daarbij hebben stagiaires lessen op school en kunnen zij de ontwikkelingen en de actualiteiten overbrengen op de instelling.

Door het aanbieden van een stageplek worden de instellingen bij medestudenten bekend en dat zorgt ervoor dat de instelling meer kans heeft op 'goede' werknemers. Een groot voordeel wanneer je als instelling stageplekken aanbiedt, is dat stagiaires gezien kunnen worden als goedkope arbeidskrachten.

De vraag naar stageplaatsen groeit (stageplaza studentenonderzoek, 2007). Scholen vinden het van belang dat er een effectieve samenwerking plaatsvindt tussen de school en de stageplaats. De Beele zou hierin wat kunnen betekenen. Zo kunnen studenten bijvoorbeeld in aanraking komen met een doelgroep waar ze nog weinig weet van hebben en hierdoor hun gezichtsveld verbreden.

Niet alleen vanuit het oogpunt van organisaties, maar ook zeker in het middelbaar en hoger beroepsonderwijs zelf wordt grote waarde gehecht aan stages. Verschillende hbo-instellingen, waar de opleiding Sociaal Pedagogische Hulpverlening (waarin mensen onder meer worden opgeleid voor het werken met licht verstandelijk beperkten met gedragsproblematiek) wordt aangeboden, onderstrepen het belang van stages in het algemeen en kortdurende stages in het bijzonder.

Een medewerkster van het stagebureau van Hogeschool Windesheim in Zwolle zegt: 'In het eerste en tweede jaar van de opleiding Sociaal Pedagogische Hulpverleningen vervullen studenten een kortdurende stage. Het hoofddoel is dat de studenten zich oriënteren op het werkveld. Wij gaan van de student uit. De student kan wennen aan de grote 'overdagshow'. De studenten leren hoe het er aan toe gaat in het echte werkveld.

Hogeschool Arnhem Nijmegen biedt alleen in het eerste jaar een kortdurende stage van acht uur per week. Dit zegt een medewerkster van het stagebureau. Zij zegt: 'In het eerste jaar van de opleiding Sociaal Pedagogische Hulpverlening lopen studenten een stage van acht uur per week. Zij leren het werkveld kennen en maken kennis met een doelgroep. Als school hebben wij het belang dat alle studenten afstuderen. Door middel van een kortdurende stage komen studenten erachter wat voor doelgroep bij hen past, zodat zij er niet in hun jaarstage achter komen'.

Een medewerkster van het stagebureau van Hanze Hogeschool Groningen zegt: 'In het eerste jaar lopen studenten een ééndagsstage van acht uur per week. De school roostert hier twee dagen voor in, zodat studenten kunnen kijken welke dag het beste past bij de instelling. Veel studenten kunnen moeilijk een stageplek vinden voor een kortdurende stage. Wij als hogeschool vinden het belangrijk dat studenten een doelgroep leren kennen. Daarnaast vinden wij het van belang dat theorie en praktijk samenkomt'.

Net als Hogeschool Windesheim Zwolle biedt Hogeschool Saxion Enschede kortdurende stages in het eerste en tweede jaar van de opleidingen. Een medewerkster van het stagebureau van Saxion Enschede zegt: 'In het eerste jaar van de opleiding lopen de studenten een dagstage en in het tweede jaar lopen zij een tweedaagse stage. De studenten snuffelen en krijgen een beeld van doelgroepen. Het is van belang dat zij kennis maken met de instelling, zodat zij tijdens het derde leerjaar een goede keuze kunnen maken voor hun jaarstage'.

Uit bovenstaande blijkt dat het aanbieden van een stageplek voor zowel langere als kortere tijd gunstig is voor zowel studenten, scholen als organisaties zelf. Gezien de verwachte arbeidsmarkt-ontwikkelingen in de gehandicaptenzorg, is het ook voor De Beele aantrekkelijk om ook kortdurende stages aan te bieden. Een aantal belangrijke redenen om deze stages aan te bieden zijn:

- Stagiaires kunnen een helpende hand bieden voor de groeiende instroom van jongeren op locatie De Beele;
- Stagiaires kosten relatief weinig, terwijl zij zich ontwikkelen en hiermee investeren in de toekomst. Door het inzetten van deze stagiaires, investeert de organisatie in mogelijke potentiële werknemers;
- Stagiaires kunnen in aanraking komen met doelgroepen waar zij weinig van weten en / of geen ervaring mee hebben;
- Stagiaires kunnen invloed uitoefenen op hulpverleners. De stagiaire kan relevante vragen stellen aan de hulpverleners, waardoor de hulpverlener bewust wordt van zijn of haar eigen handelen. Dit kan de kwaliteit van de instelling ten goede komen;
- Stagiaires houden hulpverleners scherp en zorgen ervoor dat hulpverleners zich bewust blijven van hun eigen handelen.

Hoofdstuk 2

‘Methoden van onderzoek’

Tijdens het onderzoek naar kortdurende stages op locatie De Beele zijn diverse onderzoeksmethoden toegepast. In dit hoofdstuk komt naar voren welke methoden zijn gebruikt bij dit onderzoek.

2.1 Meetinstrumenten

Dit onderzoek is grotendeels kwalitatief van aard. Er is gebruik gemaakt van verschillende instrumenten om achter meningen en ervaringen te komen van verschillende betrokkenen.

Enquête

Op het internet is een enquête opgesteld, bestaande uit dertien vragen, die vervolgens online verspreid is aan hulpverleners op locatie Het Hietveld van Pluryn. De volgende thema's kwamen hierbij aan de orde: de ervaringen met kortdurende stages, de reacties van de jongeren, aanpassingen op de leefgroep en / of instelling, conclusie / advies. De enquête bestond uit zeven gesloten vragen. Dit waren multiple choice vragen, zodat antwoorden onderling te vergelijken zijn. Een voorbeeld van een vraag is: Wat zijn de meest voorkomende reacties van jongeren op deze kortdurende stage? De antwoorden bestonden uit minimaal twee en maximaal vier antwoordmogelijkheden. Deze mogelijkheden zijn in overleg met de onderzoeksbegeleiders van De Beele opgesteld. Daarnaast zijn er zes open vragen gesteld om de argumenten en ervaringen van de hulpverleners helder in beeld te krijgen. De enquêtevragen zijn zodanig opgesteld, dat eerder beschreven deelvragen aan bod komen. Deze enquête is als bijlage 1 bij dit verslag gevoegd.

Signaleringslijsten

Door middel van signaleringslijsten (vragenlijsten) zijn drie stagiaires wekelijks gevolgd. Deze signaleringslijsten bestaan uit zevenentwintig multiple choice vragen en één open vraag. De onderzoekers hebben de onderwerpen van de lijsten opgesteld in overleg met de onderzoeksbegeleiders van De Beele. De volgende onderwerpen kwamen aan de orde: begroeten, contact maken, vragen stellen, activiteiten / opdrachten, vertrouwen en conclusie. Een voorbeeld van een vraag is: Hoe begroet de jongere jou bij binnenkomst? Bij deze diverse onderwerpen zijn verschillende vijf puntsschalen gebruikt. Een voorbeeld van een antwoordschaal: niet, matig, voldoende, ruim voldoende en goed. Bij de conclusie wordt tevens gebruik gemaakt van een vijf puntsschaal, namelijk: 1-3 (onvoldoende), 4-5 (matig), 6-7 (voldoende), 8-9 (goed) en 10 (zeer goed). Deze schalen zijn opgesteld in overleg met de onderzoeksbegeleiders van De Beele. Deze signaleringslijst is als bijlage 2 bij dit verslag gevoegd.

Interviews

Er zijn meerdere gestructureerde interviews afgenomen bij hulpverleners en stagiaires van de Klif. De interviews bestonden uit veertien open vragen. Een voorbeeld van een vraag is: Wat betekenen kortdurende stages, naar uw mening, voor de jongeren? Bij de interviews met de hulpverleners en stagiaires stonden hun ervaringen met betrekking tot kortdurende stages centraal. Een groot aantal deelvragen is verwerkt in de interviewvragen. Deze interviews zijn als bijlage 3 bij dit verslag gevoegd.

Gesprekken

Ook zijn er individuele gesprekken met de jongeren van de Klif gevoerd over hun ervaringen met de stagiaires. De gesprekken bestonden uit vijf open vragen, waarbij in is gegaan op achtergronden en belevingen van de jongeren. Een voorbeeld van een vraag is: Wat vind je er van dat de stagiaire één dag in de week hier op de groep is? Het gesprek was halfgestructureerd. De gespreksvragen die de onderzoekers hebben opgesteld, dienden als leidraad tijdens de gesprekken met de jongeren. Deze gespreksvragen zijn als bijlage 4 bij dit verslag gevoegd.

2.2 Onderzoekspopulatie

Enquête

Zoals eerder beschreven is een online enquête verspreid onder fulltime- en parttime hulpverleners op locatie Het Hietveld. Alle hulpverleners mochten deze enquête invullen. Er werken ongeveer dertig hulpverleners op deze locatie. De persoonlijke gegevens van deze hulpverleners zijn niet bekend, omdat de enquête anoniem ingevuld is. Wel is bekend dat 60% van de reacties van fulltime-hulpverleners zijn en 40% van de reacties van parttime-hulpverleners zijn.

Signaleringslijsten

Twee stagiaires liepen een kortdurende stage, waarvan één stagiaire (een achttienjarige vrouw, opleiding SPH) één dag in de week stage liep en de ander (een negentienjarige man, opleiding SPH) twee dagen in de week stage liep. Beide stagiaires vervulden hun stage op de Klif. De derde stagiaire (een vijfentwintigjarige man, opleiding SPH) liep een jaarstage op de Wierde.⁴

Deze stagiaire is bewust ook wekelijks gevolgd, om de onderzoekspopulatie te vergroten. Zodoende is van alle drie de stagiaires inzichtelijk gemaakt hoe de jongeren op de stagiaires reageerden en wat de ervaringen van de stagiaires zijn in de eerste vier maanden van hun stage.

Interview

In totaal zijn er twaalf betrokkenen geïnterviewd. Er zijn tien hulpverleners en twee stagiaires geïnterviewd. De hulpverleners zijn werkzaam op de Klif, locatie De Beele. De twee stagiaires, één mannelijke en één vrouwelijke stagiaire, volgen een kortdurende stage op de Klif. De gemiddelde leeftijd van deze hulpverleners is ongeveer 35 jaar. De jongste hulpverlener is 30 jaar en de oudste hulpverlener is 52 jaar oud. De opleidingen van de hulpverleners variëren van SPW (niveau 4) tot SPH (niveau 5). De gemiddelde werkervaring van de hulpverleners op de Klif is ongeveer 10 jaar. De hulpverlener met de minste werkervaring werkt 7 jaar op De Beele. De hulpverlener met de meeste werkervaring werkt 14 jaar op De Beele. Er zijn zes mannelijke hulpverleners en vier vrouwelijke hulpverleners geïnterviewd.

Gesprekken

Aan het begin van het onderzoek, in de eerste maand, zijn er gesprekken gevoerd met de zestien jongeren die wonen op de Klif. Deze jongeren zijn twaalf tot achttien jaar oud. Het betreft zowel jongens als meisjes met een antisociale stoornis (CD). Daarnaast zijn er, in de derde maand, wederom gesprekken met de jongeren van de Klif gevoerd. De stagiaires liepen inmiddels drie maanden stage op de desbetreffende groep. Deze gesprekken zijn gevoerd met dezelfde jongeren als in het eerste gesprek.

2.3 Procedure

Alle meetinstrumenten zijn opgesteld in overleg met de onderzoeksbegeleiders van De Beele en de docent van Hogeschool Windesheim te Zwolle. Er is bewust gekozen voor meerdere meetinstrumenten. Op deze manier konden meerdere respondenten op verschillende wijzen benaderd worden. Hierdoor wordt de betrouwbaarheid en validiteit verhoogd.

Enquête

Nadat de enquête was opgesteld, heeft een onafhankelijk persoon een proefenquête ingevuld om er zeker van te zijn dat de vragen juist geïnterpreteerd werden.

Nadat de enquête als voldoende duidelijk werd beoordeeld, is deze online, via de mail, verspreid op locatie Het Hietveld. De hulpverleners hebben één maand de tijd gekregen om deze enquête in te vullen. Daarnaast is na twee weken tijd een herinneringsmail gestuurd naar deze hulpverleners. Er zijn dertig enquêtes verspreid onder de hulpverleners op Het Hietveld. De antwoorden van de enquête zijn via het online-programma, Student & Onderzoek enquête, schematisch weergegeven.

⁴ De Wierde is een paviljoen op De Beele. Hier wonen jongeren in de leeftijd van 12 tot en met 18 jaar met autisme.

Signaleringslijsten

De signaleringslijsten zijn wekelijks verspreid onder de drie stagiaires. Deze lijsten werden door de onderzoekers wekelijks in het postvak gelegd van desbetreffende stagiaires. Doordat de stagiaires deze lijsten wekelijks invulden, werd het inzichtelijk hoe de jongeren gedurende de totale stageperiode op de desbetreffende stagiaire reageerden. Nadat de signaleringslijsten door de stagiaires waren ingevuld, werden de lijsten door de onderzoekers opgehaald.

Interviews

Er zijn proefinterviews gehouden met onafhankelijke personen. De reden van deze proefinterviews was om na te gaan of de vragen duidelijk waren en er geen overbodige zaken aan te pas kwamen. Na deze controle zijn de interviewvragen definitief vastgelegd. De vraag die centraal stond tijdens de interviews was of de desbetreffende respondenten op locatie De Beele kortdurende stages aan zouden raden. De argumentatie en kanttekeningen speelden hierbij een belangrijke rol om een helder beeld te kunnen vormen. De interviews zijn afgenomen nadat de stagiaires drie maanden hun stage hadden vervuld, zodat de hulpverleners ervaringen op hebben kunnen doen met kortdurende stages.

Gesprekken

Bewust is gekozen voor gesprekken met de jongeren in de eerste maand dat de stagiaire aanwezig was. In de derde maand zijn er nogmaals gesprekken gevoerd met de jongeren. Deze twee momenten zijn bewust gekozen. In de eerste maand hadden de jongeren weinig tot geen ervaring met kortdurende stages. In de derde maand hadden de jongeren meer ervaring met kortdurende stages. Door in deze twee verschillende periodes de gesprekken te voeren, konden de ontwikkelingen prima gemeten worden.

In beide gesprekken zijn dezelfde vragen aan de jongeren gesteld om te kijken of zij van mening waren veranderd. De hoofdvraag die centraal stond bij deze gesprekken: Zouden de jongeren er belang bij hebben wanneer De Beele vaker kortdurende stages zou aanbieden?

De anonimiteit van zowel de hulpverleners, de stagiaires als de jongeren, is ten alle tijde gegarandeerd. De anonimiteit werd gewaarborgd door geen namen of kenmerken van desbetreffende personen in de verslaglegging te vermelden. Dit in verband met de privacy van alle betrokkenen. Tevens is aan alle betrokkenen vermeld dat er vertrouwelijk met de informatie zou worden omgegaan. Dit houdt in dat de informatie alleen zou worden gebruikt in het belang van het onderzoek. Hierdoor wordt de betrouwbaarheid van het onderzoek verhoogd.

Er is een aantal maatregelen getroffen om de betrouwbaarheid nog meer ten goede te komen. De antwoorden van alle meetinstrumenten zijn letterlijk overgenomen en verwerkt in het eindverslag. Bij twee meetinstrumenten, de enquête en de signaleringslijsten, konden de betrokkenen zelf de dag en het tijdstip van invullen bepalen. Deze betrokkenen konden de enquête en signaleringslijsten invullen wanneer zij hier voldoende tijd en energie voor hadden.

Gedurende de interviews en gesprekken heeft één van de onderzoekers de vragen afgenomen en de ander heeft de antwoorden vastgelegd op papier. Tijdens de interviews en de gesprekken is door middel van tussentijdse vragen en samenvattingen gecontroleerd of de onderzoekers de antwoorden juist hadden geïnterpreteerd. Vervolgens zijn de antwoorden letterlijk uitgetypt. De uitwerkingen van de interviews zijn teruggekoppeld naar de hulpverleners en de stagiaires van de Klif. De betrouwbaarheid wordt hiermee verhoogd omdat de respondent kan controleren of de antwoorden juist zijn uitwerkt. Bij beide meetinstrumenten is rekening gehouden met de periode en het tijdstip van afname. De interviews zijn gehouden aan het einde van de ochtend, zodat de desbetreffende hulpverleners en stagiaires hiervoor voldoende energie zouden hebben. De gesprekken zijn buiten schooltijden afgenomen, zodat de jongeren voldoende tijd hadden om in gesprek te gaan. De interviews en gesprekken zijn afgenomen in een gesloten ruimte, zodat er geen storende factoren aanwezig waren. De interviews en gesprekken zijn individueel met de hulpverleners, stagiaires en jongeren gehouden. Zo konden zij elkaar niet beïnvloeden met het geven van antwoorden op de vragen.

Hoofdstuk 3

Resultaten

Tijdens het onderzoek naar kortdurende stages op locatie De Beele zijn diverse instrumenten gebruikt om antwoorden te kunnen geven op eerder genoemde deelvragen. In dit hoofdstuk zijn de resultaten weergegeven.

3.1 Resultaten enquête

Er zijn dertig enquêtes online verspreid onder hulpverleners van locatie Het Hietveld van Pluryn. Hierop zijn twaalf reacties binnen gekomen. Het blijkt dat tien van deze twaalf hulpverleners ervaring hebben met kortdurende stages. De adviezen van de twee hulpverleners zonder ervaring met kortdurende stages zijn in dit onderzoeksverslag niet meegenomen.

Van deze tien hulpverleners geven acht hulpverleners aan dat de reacties van jongeren op kortdurende stages positief zijn. De meest voorkomende positieve reacties die deze hulpverleners noemen zijn:

- De jongeren vinden het leuk dat er een nieuw persoon komt;
- Ze vinden het gezellig om nieuwe contacten op te doen;
- De jongeren krijgen meer aandacht.

Twee van deze tien hulpverleners geven aan dat de jongeren op locatie Het Hietveld het als vervelend ervaren als een stagiaire een kortdurende stage vervult. De twee negatieve reacties zijn:

- De jongeren vinden het moeilijk om een band op te bouwen met de stagiaire;
- De jongeren kunnen zich onveilig voelen omdat ze de stagiaire niet voldoende leren kennen.

De meest genoemde voordelen van een kortdurende stage volgens de acht 'positieve' hulpverleners zijn:

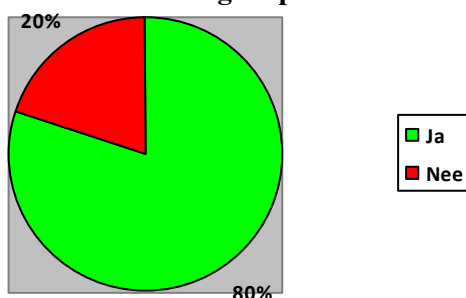
- Extra handen op de leefgroep;
- De stagiaire kan zich op verschillende doelgroepen oriënteren;
- De stagiaire doet meerdere ervaringen op;
- Er is meer rust op de groep, omdat je een paar extra ogen hebt.

De meest genoemde nadelen van een kortdurende stage volgens de twee 'negatieve' hulpverleners zijn:

- De jongeren ervaren het als vervelend wanneer de stagiaire maar één dag in de week aanwezig is;
- De contacten die de stagiaire met de jongeren heeft zijn oppervlakkig;
- Het kost de hulpverleners tijd om de stagiaire in te werken.

Acht van de tien hulpverleners op locatie Het Hietveld adviseren De Beele om kortdurende stages aan te bieden. Een kanttekening hierbij is dat op locatie Het Hietveld met het plaatsen van stagiaires rekening wordt gehouden met de leefgroep waarop de stagiaire geplaatst wordt. Het moet een leefgroep zijn waarbij de jongeren makkelijk met nieuwe personen om kunnen gaan. Uit ervaringen van hulpverleners van Het Hietveld is gebleken dat jongeren met Conduct Disorder makkelijk met nieuwe personen om kunnen gaan.

In figuur 3.1 is een overzicht gegeven van de adviezen van hulpverleners van locatie het Hietveld. **Adviseert locatie Het Hietveld kortdurende stages op locatie De Beele?**

Figuur 3.1

3.2 Resultaten signaleringslijsten

Op basis van de signaleringslijsten met betrekking tot de jaarstage zijn onderstaande waarnemingen gedaan. Het gaat hierbij om de ervaringen van de jaarstagiaire.

De jongeren begroeten de stagiaire vanaf de eerste week dat hij aanwezig is in voldoende mate. Dit doen de jongeren door de stagiaire gedag te zeggen of een praatje met de stagiaire te maken.

De jongeren hebben gemiddeld vanaf de derde week in voldoende mate contact met de stagiaire. De jongeren hebben gemiddeld zes keer per dag contact met de jaarstagiaire.

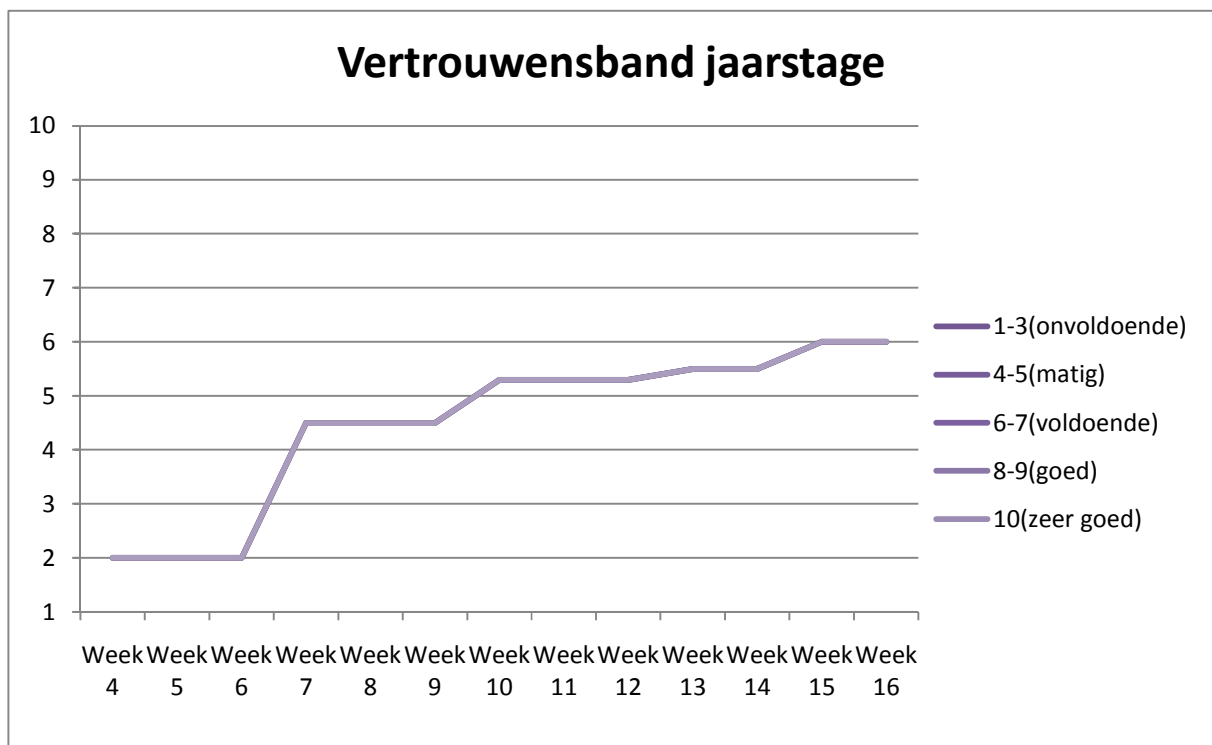
De jongeren stellen gemiddeld vanaf de tweede week in voldoende mate vragen aan de stagiaire. De jongeren stellen gemiddeld vier vragen per dag aan de stagiaire.

De jongeren accepteren gemiddeld vanaf de eerste week in voldoende mate activiteiten van de stagiaire. De jongeren accepteren gemiddeld drie keer per dag een activiteit van de stagiaire.

De vertrouwensband tussen de jongeren en de jaarstagiaire komt gemiddeld vanaf de zesde week op gang. De stagiaire heeft meerdere individuele gesprekken met de jongeren en de jongeren nemen steeds meer van de stagiaire aan. Vanaf week 15 is de vertrouwensband in voldoende mate opgebouwd.

Uit de signaleringslijsten komt naar voren dat aan het begin van de jaarstage de stagiaire voornamelijk mee kijkt met de hulpverleners. Na een aantal weken beginnen de jongeren de aanwezigheid van de stagiaire te accepteren. Vervolgens gaan de jongeren de stagiaire uitproberen en uitdagen. Gemiddeld begint de stagiaire vanaf de zesde week van zijn stage met het corrigeren van de jongeren. De jongeren accepteren dit in voldoende mate van de stagiaire.

In figuur 3.2 is een overzicht gegeven met de resultaten van de signaleringslijsten met betrekking tot de vertrouwensband. De cijfers geven aan in welke mate de vertrouwensband is opgebouwd.

Figuur 3.2

Op basis van de signaleringslijsten met betrekking tot de kortdurende stage zijn onderstaande waarnemingen gedaan. Het gaat hierbij om de ervaringen van de stagiaires die een kortdurende stage vervullen.

De jongeren begroeten de stagiaire vanaf de eerste week dat de stagiaire aanwezig is in voldoende mate. Dit doen de jongeren door de stagiaire gedag te zeggen of een praatje met de stagiaire te maken.

De jongeren hebben gemiddeld vanaf de derde week in voldoende mate contact met de stagiaire. De jongeren hebben gemiddeld vier keer per dag contact met de stagiaire.

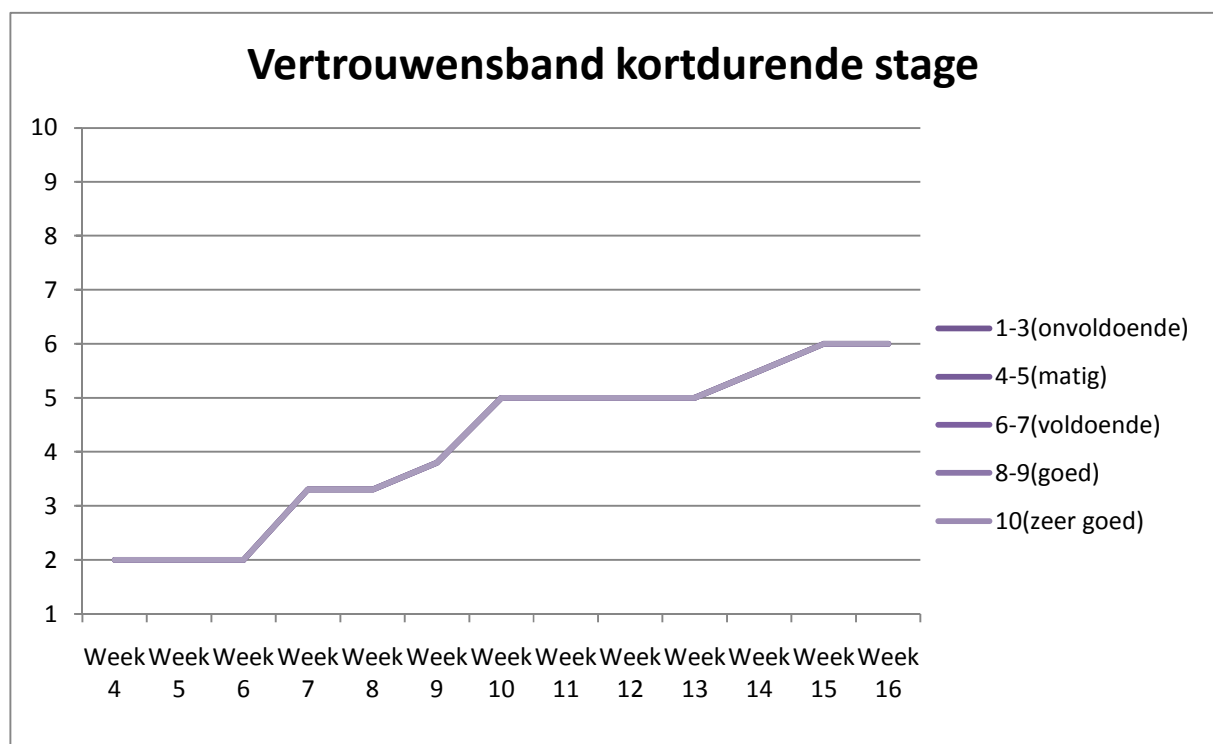
De jongeren stellen gemiddeld vanaf de tweede week in voldoende mate vragen aan de stagiaire. De jongeren stellen gemiddeld vijf vragen per dag aan de stagiaire.

De jongeren accepteren gemiddeld vanaf de vijfde week in voldoende mate activiteiten van de stagiaire. De jongeren accepteren gemiddeld twee keer per dag een activiteit van de stagiaire.

De vertrouwensband tussen de jongeren en de stagiaire die een kortdurende stage vervult, komt gemiddeld vanaf de achtste week op gang. De stagiaires hebben meerdere individuele gesprekken met de jongeren en de jongeren nemen steeds meer van de stagiaires aan. Vanaf week 15 is de vertrouwensband in voldoende mate opgebouwd.

Uit de signaleringslijsten komt naar voren dat de stagiaires aan het begin van de kortdurende stages voornamelijk mee kijkt met de hulpverleners. Na een aantal weken beginnen de jongeren de aanwezigheid van de stagiaire te accepteren. De jongeren gaan de stagiaire uitproberen en uitdagen. Het contact tussen de jongeren en de stagiaires is de eerste drie maanden erg oppervlakkig. Er worden geen diepgaande gesprekken gevoerd over bijvoorbeeld persoonlijke problemen van de jongeren.

In figuur 3.3 is een overzicht gegeven met de resultaten van de signaleringslijsten met betrekking tot de vertrouwenband. De cijfers geven aan in welke mate de vertrouwensband is opgebouwd.

Figuur 3.3

3.3 Resultaten interviews

Interview met de twee stagiaires die een kortdurende stage vervullen

De reacties van de stagiaire die twee dagen in de week stage loopt zijn positief. Hij geeft aan dat de jongeren positief op hem reageren. De jongeren ondernemen regelmatig activiteiten met de stagiaire. Ook zijn de jongeren de stagiaire steeds meer aan het uitdagen. Volgens de stagiaire hoort dit uitdagen bij de doelgroep en is het niets persoonlijks.

De ervaringen die de stagiaire heeft met de hulpverleners zijn positief. Hij heeft het gevoel dat de hulpverleners achter hem staan. Ze geven hem tips waar hij mee uit de voeten kan. De hulpverleners komen voor de stagiaire op en zullen hem niet corrigeren waar de jongeren bij zijn. Dit geeft de stagiaire een veilig gevoel. De stagiaire noemt een aantal voordelen van een kortdurende stage. Hij vindt het een voordeel dat hij zich op deze manier goed kan oriënteren op de doelgroep en op de instelling. Voor de jongeren ziet hij het voordeel dat ze meer aandacht krijgen en dat er meer tijd is voor de jongeren door het extra paar handen op de groep. Het nadeel is dat de stagiaire elke week opnieuw moet wennen, wanneer hij aanwezig is. Doordat hij weinig aanwezig is, weet hij niet wat zich de laatste dagen op de groep heeft afgespeeld. Voordat hij hier op in is gespeeld is de dag weer om, zo ervaart hij. De stagiaire raadt De Beele kortdurende stages aan.

De stagiaire die één dag in de week stage loopt vindt het een fijne stageplek. De jongeren reageerden afwachtend en terughouden naar haar toe in de eerste weken van haar stage.

Na een aantal weken was dit minder en vroegen de jongeren haar voor verschillende activiteiten. Voor de stagiaire was het elke week weer wennen, maar ook voor de jongeren. Dit heeft de stagiaire als nadeel ervaren. De stagiaire had het gezag over de jongeren. De jongeren luisterden naar wat de stagiaire zei. Het voordeel van een kortdurende stage is dat een stagiaire kan observeren. De stagiaire leert de doelgroep kennen en de instelling. Wel zegt de stagiaire dat ze meer uit haar stage kan halen wanneer ze vaker een langere periode aanwezig is. Voor een oriëntatiestage raadt ze De Beele kortdurende stages aan, omdat het een ideale manier is om je als stagiaire te kunnen oriënteren bij diverse doelgroepen en/of instellingen.

Het volstaat om te zeggen dat beide stagiaires van mening zijn dat kortdurende stages mogelijk zijn op De Klif, op locatie De Beele.

Interviews met de hulpverleners van De Klif

Wat is voor locatie De Beele het belang van langdurende stages?

Hulpverleners van de Klif hebben ervaring met langdurende stages. Deze ervaringen blijken positief te zijn. Negen van de tien respondenten zijn positief over jaarstagiaires. Drie respondenten zijn van mening dat een stagiaire een jaar nodig heeft om het vak te leren. Volgens twee andere respondenten 'moet het vak in je bloed zitten.' Indien de stagiaire een goede stage loopt, bestaat de kans op een vaste baan. Dit zie je veel terug op De Beele. Dat is een belangrijk argument om langdurende stages aan te bieden. Daarnaast geven zeven van de tien respondenten aan dat je met een jaarstagiaire twee extra handen op de groep hebt. Deze zeven respondenten geven aan dat de jongeren op den duur een goed contact hebben met de jaarstagiaires. Zo zegt een aantal respondenten: 'De jongeren kijken eerst de kat uit de boom. De stagiaire en de jongeren leren elkaar kennen en gaan elkaar accepteren.' Alle respondenten geven aan dat locatie De Beele goede begeleiding geeft aan stagiaires. Zij zien de stagiaire als volwaardig en handelen daarnaar. Dit zorgt er voor dat de jongeren de stagiaire ook serieus neemt.

Wat is voor locatie De Beele het belang van kortdurende stages?

Hulpverleners van de Klif hebben vanaf januari 2010 ervaring met twee kortdurende stages. Vier van de tien respondenten geven aan dat het geen goede zaak is wanneer op locatie De Beele kortdurende stages worden vervuld. Als argumentatie wordt genoemd dat één of twee dagen stage in de week te kort is. In deze periode kan de stagiaire geen volwaardige groepsleider worden. Tevens is de doelgroep te complex, waardoor de stagiaire de doelgroep niet voldoende leert kennen en daarbij geen 'band' met de jongeren kan opbouwen. Zo zegt een hulpverlener: 'Een kortdurende stage is haast niet te doen, omdat de problematiek van de jongeren zo complex is.' Indien het doel een oriëntatiestage is, puur het oriënteren op de doelgroep en de instelling en dus niet het 'vak' leren, geven twee van deze vier respondenten aan dat een kortdurende stage dan tot de mogelijkheden zou moeten behoren. Zo zegt een hulpverlener: 'Ik vind het een goede zaak dat er geen kortdurende stages zijn, tenzij de doelstelling een oriënterende stage is. Op de lange termijn kan het zijn vruchten afwerpen. De stagiaire kan een goede keus gaan maken door een oriënterende stage te lopen.'

De andere twee respondenten zouden vanuit het oogpunt van de jongeren zeker geen kortdurende stages aanraden. Zij benoemen dat de jongeren al veel gezichten hebben gezien in hun korte leven. Volgens deze twee respondenten hebben de jongeren rust en regelmaat nodig. De hulpverleners hebben waargenomen dat de jongeren geen rust en regelmaat krijgen door middel van kortdurende stages.

Zes van de tien respondenten geven aan dat een kortdurende stage mogelijk zou moeten zijn op de Klif. Als reden wordt onder andere benoemd dat De Beele meer bekendheid krijgt, waardoor er een kans bestaat dat er een goede kracht in de toekomst op De Beele blijft werken.

Daarnaast zijn er meerdere argumenten om een kortdurende stage in te zetten. Hulpverleners geven aan dat het goed is voor de stagiaire dat hij of zij zich kan oriënteren op de doelgroep en instelling. Zo zegt een hulpverlener: 'Alles wat leerbaar is moet je mijns inziens laten leren.'

Hier volgen nog een aantal meningen:

'Stagiaires houden je scherp. Ik word me bewust van mijn eigen handelen. Dit bevordert de kwaliteit van de diensten die ik verleen.'

'Zelf heb ik ondervonden dat het vervelend is als je een kortdurende stage moet lopen vanuit school en je kan niet terecht op de instelling waar je graag stage zou willen lopen.'

'We bieden jaarstages aan voor derdejaars studenten. Ik vind dat er ook wat in het voortraject moet gebeuren. Dit kan door middel van kortdurende stage.'

Deze zes respondenten geven aan dat als De Beele besluit om kortdurende stages aan te bieden, er een aantal aanbevelingen zou moeten komen. Dit gaat voornamelijk om de voorprocedure. Er zou volgens deze respondenten een strengere selectieprocedure moeten komen, zodat er gemotiveerde stagiaires op de groep komen. Daarnaast is de houding en het karakter van de stagiaire van belang om te kijken of de stagiaire geschikt is om op De Beele een kortdurende stage te vervullen. De stagiaire dient een gemotiveerde, enthousiaste houding te hebben. Tevens moet de stagiaire een aantal

karaktereigenschappen bezitten zoals doorzettingsvermogen, het tonen van inzet, zich aan afspraken kunnen houden en de stagiaire moet sterk in zijn of haar schoenen staan.

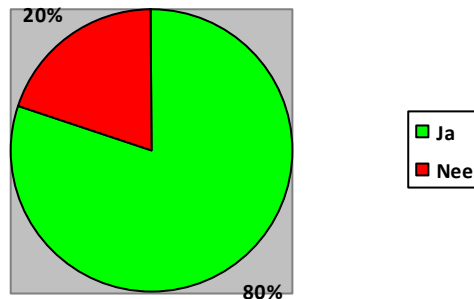
De respondenten benoemen dat stagiaires voor de jongeren inhoudelijk niets toevoegen qua behandeling, maar dat de stagiaire wel een toegevoegde waarde kan zijn. Er is meer aandacht voor de jongeren en de stagiaires kunnen een helpende hand zijn tijdens bijvoorbeeld activiteiten. Op de groep hoeven geen specifieke aanpassingen gedaan te worden om een kortdurende stage mogelijk te maken. Wel ziet men het als belangrijk om naar roosters te kijken van de begeleider en de stagiaire. Dit is belangrijk om diensten op elkaar af te stemmen. Ook moet er binnen het team overeenstemming komen over de indeling van de stage-uren. Het betreft hierbij de dag(en) dat de stagiaire aanwezig is. De meningen zijn hier momenteel over verdeeld.

Worden kortdurende stages aangeraden vanuit het oogpunt van hulpverleners van locatie De Beele?

Al met al, wanneer aan genoemde voorwaarden wordt voldaan, is 80% van de respondenten positief over het inzetten van kortdurende stages op locatie De Beele.

In figuur 3.4 is een overzicht gegeven van de meningen van de hulpverleners van locatie De Beele.

Vinden de hulpverleners van de Klif dat De Beele vaker stagiaires aan moet nemen die een kortdurende stage vervullen?

Figuur 3.4

3.4 Resultaten gesprekken met jongeren

Op Klif A vervult de mannelijke stagiaire een kortdurende stage van twee dagen in de week gedurende een half jaar. In de twee gesprekken die gevoerd zijn met de jongeren van Klif A geven alle jongeren aan dat zij het 'leuk en gezellig' vinden wanneer de stagiaire op de groep aanwezig is. De voornaamste voordelen die de jongeren benoemen zijn:

- De jongeren kunnen extra activiteiten doen zoals een film kijken of een spelletje doen;
- De jongeren krijgen meer aandacht;
- Het is rustiger op de groep omdat er extra handen aanwezig zijn.

De jongeren noemen als enige nadeel dat de stagiaire weinig aanwezig is op de groep.

Hierbij laten de jongeren weten dat ze liever een stagiaire op de groep hebben die een kortdurende stage vervult, dan dat er geen stagiaire een stage vervult. De jongeren vertellen tijdens het tweede gesprek dat ze aansluiting bij de stagiaire vinden, doordat de stagiaire maar een paar jaar ouder is dan de jongeren. Zes van de acht jongeren verklaren dat ze vertrouwelijke gesprekken kunnen voeren met deze stagiaire.

Zes van de acht jongeren vinden dat De Beele vaker stagiaires moet aannemen die twee dagen per week gedurende een half jaar een kortdurende stage vervullen.

Voor twee van de acht jongeren heeft een stagiaire geen betekenis. Het maakt deze twee jongeren niet uit of er wel of geen stagiaire op de groep aanwezig is.

Op Klif B vervult de vrouwelijke stagiaire een kortdurende stage van één dag per week gedurende een half jaar. In beide gesprekken die gevoerd zijn met de jongeren van Klif B geven alle jongeren aan dat zij het 'leuk en gezellig' vinden wanneer de stagiaire op de groep aanwezig is. Er zijn een aantal voordelen die de jongeren benoemen:

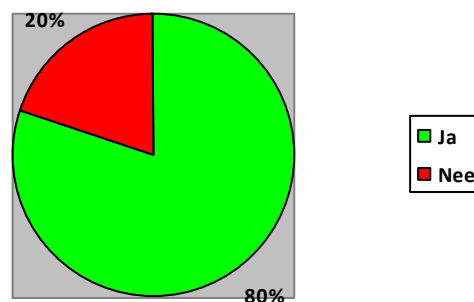
- De jongeren vinden het leuk dat het een meisje is;
- De jongeren doen veel activiteiten met de stagiaire;
- Van de stagiaire mogen ze meer dan van de groepsleiding.

Het nadeel dat de jongeren noemen is dat de stagiaire vaker aanwezig mag zijn, zodat ze haar beter leren kennen en daardoor een beter contact kunnen opbouwen. In het tweede gesprek geven de jongeren aan dat het contact met de stagiaire minimaal is. De jongeren hebben er geen problemen mee wanneer de stagiaire aanwezig is. Tevens geven de jongeren aan dat zij het goed vinden wanneer studenten op De Beele komen om te leren.

Zeven van de acht jongeren vinden dat De Beele vaker stagiaires moet aannemen die één dag per week gedurende een half jaar een kortdurende stage vervullen. Hierbij geven de jongeren aan dat ze één kortdurende stage in een half jaar prima vinden naast een jaarstagiaire. Ze geven aan het niet prettig te vinden als er meerdere kortdurende stages tegelijkertijd vervuld worden. Voor één van de acht jongeren maakt het geen verschil indien er wel of geen stagiaire op de groep aanwezig is.

In figuur 3.5 is een overzicht gegeven van de meningen van de jongeren van locatie De Beele.

Vinden de jongeren van de Klif dat De Beele vaker stagiaires aan moet nemen die een kortdurende stage vervullen?

Figuur 3.5

Hoofdstuk 4

‘Conclusie en discussie’

4.1 Beantwoording hoofdvraag

De doelstelling van het onderzoek was het schrijven van een advies met betrekking tot kortdurende stages. In dit onderzoek werd gedoeld op een mbo en hbo-stage van één of twee dagen per week gedurende een half jaar.

Vanuit deze doelstelling is de volgende onderzoeksvraag geformuleerd:

Is het aan te raden om op orthopedagogisch behandelcentrum De Beele stagiaires in te zetten die één of twee dagen per week stage lopen gedurende een half jaar?

Uit dit onderzoek is gebleken dat ruim driekwart van alle betrokkenen De Beele adviseert om kortdurende stages aan te bieden. Om volgens de betrokken hulpverleners en stagiaires deze kortdurende stages mogelijk te maken, moet er worden voldaan aan een aantal voorwaarden, namelijk:

- Er moet binnen het team overeenstemming komen over de indeling van de stage-uren. Het betreft hierbij de dag(en) dat de stagiaire aanwezig is. De meningen zijn hier momenteel verdeeld.
- De doelstelling van de stage moet een oriëntatiestage zijn. Deze kortdurende stage is puur gericht op het oriënteren van de doelgroep en de instelling. Hulpverleners kunnen hierbij niet verwachten dat een stagiaire als volwaardig hulpverlener functioneert. De aanbeveling hierbij is dat de taken van een stagiaire die een kortdurende stage vervult, duidelijk moeten worden vastgelegd. Deze taken zijn inhoudelijk anders dan de taken van een jaarstagiaire.
- Er moet een strengere selectieprocedure komen. De motivatie, de houding en karaktereigenschappen van de stagiaire zijn van belang. De stagiaire dient een gemotiveerde, enthousiaste houding te hebben. Tevens moet de stagiaire een aantal karaktereigenschappen bezitten zoals doorzettingsvermogen, het tonen van inzet, zich aan afspraken kunnen houden en de stagiaire moet sterk in zijn of haar schoenen staan.
- Er moet rekening worden gehouden met de leefgroep waarop de stagiaire wordt geplaatst. De jongeren op de leefgroep moeten makkelijk met nieuwe personen om kunnen gaan. Het is belangrijk dat de jongeren zich vrij snel aan de nieuwe situatie aan kunnen passen, zodat het hun dagritme niet of nauwelijks beïnvloedt.
- Een kortdurende stage kan op De Beele mogelijk gemaakt worden, indien de roosters van de stagiaire en de stagebegeleider op elkaar worden afgestemd. Doordat de stagiaire weinig aanwezig is, is het van belang dat de stagebegeleider een goed zicht heeft op het functioneren van de stagiaire. Ook kunnen de stagiaire en de stagebegeleider een programma samenstellen, zodat de stagiaire weet welke taken hij wel en niet kan vervullen.
- Er dient maximaal één kortdurende stage tegelijkertijd per leefgroep vervuld te worden. Uit onderzoek blijkt dat jongeren het als vervelend ervaren wanneer er meerdere stagiaires tegelijkertijd een stage op de leefgroep vervullen.

4.2 Beantwoording deelvragen

Wat zijn de ervaringen van de jongeren op locatie De Beele met betrekking tot kortdurende stages?

De jongeren ervaren het als 'leuk en gezellig' wanneer een stagiaire een kortdurende stage vervult op de groep. Zij geven aan dat ze liever een stagiaire op de groep hebben die een kortdurende stage vervult dan dat er geen stagiaire een stage vervult. De jongeren ervaren dat zij extra activiteiten kunnen doen, dat ze meer aandacht krijgen en dat het rustiger op de groep is doordat er twee extra handen zijn. De wens van de jongeren is om de stagiaire vaker te zien. Eén dag in de week vinden de jongeren minimaal. Toch kijken de jongeren hier niet negatief tegenaan. De jongeren benoemen als belangrijke argumentatie dat er meer rust is op de groep. Dit is in tegenstelling tot de argumenten van een aantal hulpverleners. Zij beargumenteren dat door kortdurende stages onrust wordt gecreëerd, terwijl de jongeren dit blijkbaar niet zo ervaren. De angsten die de hulpverleners omschrijven, blijken dus niet overeen te komen met de ervaringen van de jongeren.

Wat zijn de ervaringen van hulpverleners op locatie De Beele met betrekking tot kortdurende stages?

Het merendeel van de hulpverleners ziet dat stagiaires zich goed kunnen oriënteren tijdens een kortdurende stage. Zij ervaren dat stagiaires de hulpverleners scherp houden wat het eigen functioneren betreft. Ook ervaren de hulpverleners dat De Beele meer naamsbekendheid krijgt door het inzetten van stagiaires op mbo-niveau en hbo-niveau. Door naast jaarstages ook kortdurende stages aan te bieden, creëert De Beele meerdere mogelijkheden voor studenten. Tevens ervaart een groot aantal hulpverleners dat kortdurende stages een positief effect hebben op de jongeren. De hulpverleners zien dat de jongeren de stagiaire met respect behandelt, de jongeren vinden aansluiting bij de stagiaires en de jongeren krijgen meer aandacht door de extra activiteiten die geboden worden. Een negatieve ervaring die genoemd wordt, is dat het contact tussen de jongere en de stagiaire oppervlakkig blijft, waardoor er geen vertrouwensband opgebouwd kan worden.

Wat zijn de ervaringen van de stagiaires op locatie De Beele die een kortdurende stage vervullen?

Beide stagiaires hebben ervaren dat ze zich voldoende georiënteerd hebben op de doelgroep en op de instelling. Zij hebben een stage kunnen vervullen op een instelling die hun interesse heeft gewekt. Door middel van een kortdurende stage kunnen stagiaires meerdere ervaringen opdoen bij verschillende instellingen en verschillende doelgroepen. Dit kunnen ze meenemen als bagage voor hun verdere loopbaan. Zij hebben ervaren dat het contact de eerste drie maanden oppervlakkig is, maar dat de jongeren de aanwezigheid van de stagiaires wel accepteren. De stagiaires ervaren dat de jongeren meer positieve aandacht krijgen door middel van hun aanwezigheid. Zij hebben voldoende tijd om extra activiteiten met de jongeren te doen. Daarnaast hebben zij ervaren dat hun leeftijd een belangrijke rol speelt. De leeftijd van de stagiaire en jongeren ligt dicht bij elkaar, waardoor de aansluiting tussen de jongeren en de stagiaire soepel verloopt. Opvallend is dat er bij de kortdurende en langdurende stage weinig tot geen tijdsverschil is, om een vertrouwensband voldoende op te bouwen.

Wat zijn de ervaringen van hulpverleners op locatie Het Hietveld van Pluryn met betrekking tot kortdurende stages?

De ervaringen van de meeste hulpverleners op locatie Het Hietveld zijn positief. Deze hulpverleners ervaren dat er extra handen op de groep aanwezig zijn. Daarnaast is er meer rust op de groep, omdat je een paar extra ogen hebt. Zij ervaren dat de jongeren het fijn vinden om nieuwe contacten op te doen en hierdoor meer aandacht krijgen. De hulpverleners ervaren dat de jongeren positief reageren op kortdurende stages.

Wat zou de leefgroep en / of instelling aan moeten passen om een kortdurende stage mogelijk te kunnen maken?

Het merendeel van de hulpverleners geeft aan dat er een aanpassing moet komen op de leefgroep. Zij benoemen dat het rooster van de stagiaire aangepast moet worden aan het rooster van zijn of haar stagebegeleider. Indien roosters op elkaar afgestemd worden, heeft de stagebegeleider goed zicht op het functioneren van de stagiaire. De stagiaire en de overige hulpverleners zijn hier ook bij gebaat. Doordat de stagiaire weinig aanwezig is, hebben overige hulpverleners te weinig tijd om stagiaires goed te leren kennen en ze ook nog te begeleiden. Op de instelling worden geen aanpassingen gedaan. Wel wordt er gekeken naar een stabiele groep die een kortdurende stage kan dragen. De Beele bepaalt welke groepen geschikt zijn om een kortdurende stage te dragen.

4.3 Discussie en evaluatie

Uit literatuuronderzoek is gebleken dat het onderzoek gebaseerd is op actuele problemen die momenteel spelen in de samenleving. Uit verschillende literatuur blijkt dat er tekorten zijn te verwachten in de hulpverlening. Door het aanbieden van kortdurende stageplaatsen kunnen scholen en instellingen een kleine rol spelen tijdens het huidige maatschappelijke probleem. Tijdens het onderzoek is gebruik gemaakt van vier diverse meetinstrumenten. Door meerdere meetinstrumenten toe te passen bij verschillende respondenten, is er een groot aantal reacties binnen gekomen. Door deze hoeveelheid reacties konden de onderzoekers uit meerdere invalshoeken een duidelijk beeld vormen. De personen die ervaring hebben met kortdurende stages, zijn bij dit onderzoek betrokken. Alle belevingen en deskundigheid van een ieder is in acht genomen waardoor een helder beeld is gevormd.

Het is voor De Beele, zowel vanuit het oogpunt van de hulpverleners, stagiaires en jongeren, raadzaam om kortdurende stages aan te bieden. Deze kortdurende stages kan De Beele aanbieden, mits er rekening wordt gehouden met de kanttekeningen die benoemd zijn in de conclusie. Dit betekent voor De Beele dat zij een beleidsaanbeveling kunnen doen met betrekking tot het stagebeleid. Door het aanbieden van kortdurende stages, kan De Beele aansluiten bij de vraag die in de samenleving speelt. Tevens sluit De Beele aan bij de wens van de jongeren, namelijk het krijgen van meer aandacht.

Ten aanzien van dit onderzoek zijn nog wel een aantal kanttekeningen te plaatsen. Uit onderzoek is gebleken dat kortdurende stages positief worden ervaren door de jongeren met CD- problematiek. Dit wil niet zeggen dat een kortdurende stage op alle paviljoens van De Beele geschikt is. Voor paviljoens waar jongeren wonen met een andere problematiek, kan dit onderzoek geen advies formuleren. Hier is namelijk geen onderzoek naar gedaan. Twee stagiaires vervulden een kortdurende stage op de Klif. Aan het begin van het onderzoek zijn er met deze twee stagiaires duidelijke afspraken gemaakt. Er is afgesproken dat de stagiaires wekelijks signaleringslijsten zouden invullen. Het contact met één van deze stagiaires verliep stroef. Het bleek dat de lijsten niet wekelijks ingevuld werden. Hierdoor konden de ontwikkelingen niet gevolgd en gemeten worden. Uiteindelijk zijn de signaleringslijsten tien weken te laat ingevuld, waarna is besloten alleen de betrouwbare gegevens te verwerken in het eindverslag. Dit zijn de signaleringslijsten die bijtijds zijn ingevuld. Tijdens dit onderzoek zijn er relatief weinig stagiaires gevolgd. Ondanks dat signaleringslijsten anoniem door de stagiaires zijn ingevuld, zijn antwoorden rechtstreeks naar hen terug te leiden. Dit kan resultaten hebben vertekend. Het is niet controleerbaar of respondenten onderling met elkaar hebben gepraat over dit onderzoek. De meningen voor het wel of niet inzetten van kortdurende stages kunnen voorafgaand van het interview al met elkaar gedeeld zijn. De interviews zijn niet direct achter elkaar afgenomen. Er zaten telkens enkele dagen tussen. Tevens gaat dit onderzoek over meningen, deze zijn niet volledig objectief. Meningen kunnen vertekend zijn door achterliggende belangen en ervaringen.

In een volgend onderzoek met betrekking tot kortdurende stages zou het wenselijk zijn wanneer meerdere studenten een kortdurende stage zouden vervullen op locatie De Beele. De onderzoekspopulatie wordt dan vergroot, waardoor de betrouwbaarheid verhoogd wordt. Deze studenten zouden op diverse paviljoens, met verschillende gedragsproblematiek, stage kunnen lopen. Er zou onderzocht kunnen worden wat de reacties op de jongeren met diverse soorten gedragsproblematiek zijn. Deze reacties van de jongeren kunnen erg verschillen. Het is aannemelijk dat jongeren met autisme anders reageren op stagiaires dan jongeren met CD-problematiek.

Een andere mogelijkheid tot vervolgonderzoek is onderzoeken hoe de strengere selectieprocedure er uit dient te zien. In dit onderzoek is naar voren gekomen dat een groot aantal respondenten behoefte heeft aan een strengere selectieprocedure waarin de motivatie, de houding en de karaktereigenschappen van de stagiaire centraal staan. In dit onderzoek is hier niet nader op ingegaan. Indien er een strengere selectieprocedure plaats vindt, kunnen stagiaires beter gefilterd worden en bestaat de kans dat De Beele de beste kandidaten een stageplaats aan kan bieden. Hoe beter de stagiaire, hoe meer aansluiting er plaats kan vinden bij de jongeren, hoe positiever de stage door zowel de jongeren als hulpverleners zal worden ervaren.

Literatuur

CBS (oktober 2009). Werkloosheid verder gestegen.

<http://www.cbs.nl/NR/rdonlyres/29BBE8CC-24A2-4555-B4AA-7BA88239F477/0/pb09n067.pdf>

Geraadpleegd op 09-03-2010

Chen, S. (augustus 2007). Stageplaza Studentenonderzoek 2007

<http://www.stageplaza.nl/media/testimonials/file/Stageplaza%20Studentenonderzoek%202007.pdf>

Geraadpleegd op 16-03-2010

Dale, van. J. (2005). *Groot woordenboek van de Nederlandse taal*. (viertiende druk) Van Dale Uitgevers.

Elburg, L. & Faber K. (2009) Zijn competenties vanuit school te behalen in een kortdurende stage? Voorst

Folder Pluryn: stage lopen in een orthopedagogisch behandelcentrum, De Beele

Harten, van der M.&Rijn, van. (2008). *Behandelend opvoeden – Groepswork in de kinder- en jeugdpsychiatrische zorg*. (vierde druk) Koninklijke van Gorcum BV.

Jansen, C., Stehouder, M. & Gijssen, M. (red.). (2004). *Professioneel communiceren: Taal- en communicatiegids*. Groningen/Houten: Wolters-Noordhoff.

Jong, R. (augustus 2009). Opgeloste agressie.

<http://hbo-kennisbank.uvt.nl/cgi/chw/show.cgi?fid=7761>

Geraadpleegd op 09-04-2010

Kok. (2002). Stichting voor Economische Onderzoek der Universiteit van Amsterdam.

<http://rug.nl>

Geraadpleegd op 31-03-2010

Kwartel, A. van der., Velde, F. van der. & Windt, W. van der. (december 2009). *Arbeid in Zorg en Welzijn 2009*.

<http://www.azwinfo.nl/filemanager/Arbeid%20in%20Zorg%20en%20Welzijn%202009.pdf>

Geraadpleegd op 09-03-2010.

Meteren, W. (Januari 2010). Doorwerkbeleid komt van de grond.

http://docs.google.com/viewer?a=v&q=cache:FAd4dlVGJLsJ:www.vmhpp.nl/index.php%3Foption%3Dcom_docman%26task%3Ddoc_download%26gid%3D192%26Itemid%3D+wat+is+doorwerkbeleid&hl=nl&gl=nl&pid=bl&srcid=ADGEESgG8EZffnyrzzsJnFWB8R_M26XLiiHceOQd_Hr6yTkrYb5cEjgeNQI1aESkWygbm79Rpo34nLJ7eSM7VGtQXhHW2bltAKntwJBL3Kz37JGkybZ9at32reyhvfJN OWMXyBuh9jCx&sig=AHIEtbQTADUXGJpUPuNRbv9GC9YjMvpAIQ

Geraadpleegd op 09-04-2010

Peters, J. (2003). *Antisociale jongeren*. (tweede druk) Antwerpen-Apeldoorn Garant.

Pluryn. (z.j.). Huidig stagebeleid. <http://intra.pluryn.nl/werken/opleiden%20Ontwikkelen.aspx>.

Geraadpleegd op 20-01-2010.

Rigter, J. (2002). *Ontwikkelingspsychopathologie*. Bussum: Coutinho.

Smith, W. (juni 2008). Hoe begeleid je LVG-plussers?

<http://74.125.77.132/search?q=cache:RIR827LuMWIJ:www.kennisportalgehandicaptenzorg.nl/General/BijlageRaadplegen.aspx%3FBijlageID%3D268+classificatie+lvg+jongeren&cd=4&hl=nl&ct=clnk&gl=nl>

Geraadpleegd op 08-03-2010.

Stoll, A., Bruinsma, H., & Konijn D., (2004) LVG-ers.

<http://kennisportalgehandicaptenzorg.nl>

Geraadpleegd op 16-03-2010.

Verhoeven, N.(2006). *Wat is onderzoek?* (derde druk) Amsterdam, Boom.

Wielen, van der. (2006) Opgeloste agressie.

<http://hbo-kennisbank.uvt.nl/cgi/chw/show.cgi?fid=7761>

Geraadpleegd op 16-03-2010.

www.google.nl

www.pluryn.nl

www.stageplaza.nl

Bijlage 1: Enquête

Geachte heer/mevrouw,

Wij zijn vierdejaars studenten van de opleiding SPH Windesheim te Zwolle. Binnen het kader van onze opleiding zijn wij begonnen met ons afstudeeronderzoek op locatie De Beele. We doen onderzoek naar kortdurende stages op deze locatie. Momenteel worden kortdurende stages niet aangeboden, omdat het effect op de jongeren hiervan niet helder in beeld is.

Wij hebben vernomen dat er op uw locatie wel kortdurende stages worden aangeboden. Door middel van deze enquête willen wij een beeld krijgen van uw ervaringen met betrekking tot kortdurende stages.

Deze enquête is opgesteld door middel van open en gesloten vragen. Lees de vragen goed door voor u een antwoord geeft.

Graag vragen wij u deze enquête naar waarheid in te vullen. Weet u een antwoord op een vraag niet, vult u deze vraag niet in en gaat u door met de volgende vraag.

Uw gegevens zullen wij vertrouwelijk behandelen.

De geschatte duur van het invullen van deze enquête zal ongeveer 15 tot 20 minuten zijn.

[Start de enquête](#)

1. Welke functie heeft u binnen locatie 'Hietveld'?

- ☐ Teamleider
- ☐ Fulltime hulpverlener
- ☐ Parttime hulpverlener

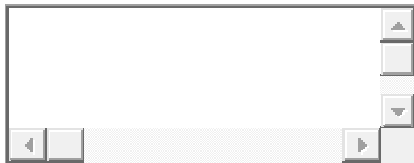
2. Heeft u ervaring met stagiaires die kortdurende stages lopen?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

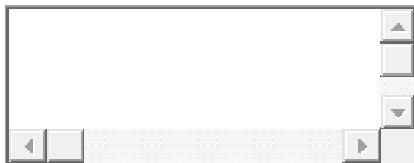
3. Met welke kortdurende stages heeft u ervaring?

- ☐ Één dag stage voor een half jaar
- ☐ Twee dagen stage voor een half jaar
- ☐ Vier dagen stage voor een half jaar
- ☐ Kwartiel stage

4. Wat zijn de voordelen van een kortdurende stage, gericht op uw antwoord van vraag drie? *

A rectangular text input field with a light gray border. On the right side, there are three small square buttons with upward, middle, and downward arrows. On the bottom left, there are two small square buttons with left and right arrows.

5. Wat zijn de nadelen van een kortdurende stage, gericht op uw antwoord van vraag drie? *

A rectangular text input field with a light gray border. On the right side, there are three small square buttons with upward, middle, and downward arrows. On the bottom left, there are two small square buttons with left and right arrows.

6. Wat zijn de meest voorkomende reacties van jongeren op deze kortdurende stage?

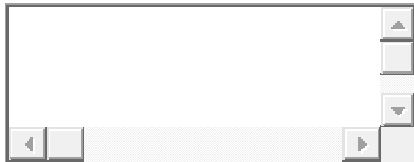
De jongeren reageren voornamelijk:

- ☐ Positief
- ☐ Negatief

7. Beargumenteer uw antwoord.

A rectangular text box with a light gray border and a white background. It has a vertical scrollbar on the right side and a horizontal scrollbar at the bottom, both with small square buttons.

8. Wat betekenen kortdurende stages naar uw mening voor de jongeren?

A rectangular text box with a light gray border and a white background. It has a vertical scrollbar on the right side and a horizontal scrollbar at the bottom, both with small square buttons.

9. Heeft de instelling aanpassingen gedaan om een kortdurende stage mogelijk te maken?

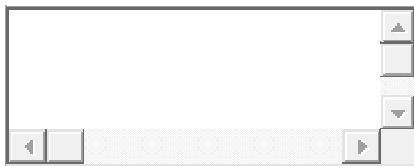
☐

Ja

☐

Nee, ga door naar vraag 11

10. Welke aanpassingen heeft de instelling gedaan om een kortdurende stage mogelijk te maken?

A rectangular text box with a light gray border and a white background. It has a vertical scrollbar on the right side and a horizontal scrollbar at the bottom, both with small square buttons.

11. Zijn er op de groep aanpassingen gedaan om deze kortdurende stage mogelijk te maken?

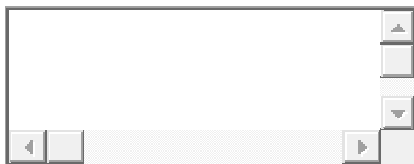
☐

Ja

☐

Nee, ga door naar vraag 13

12. Welke aanpassingen heeft de groep gedaan om een kortdurende stage mogelijk te maken?

A rectangular text box with a light gray border and a white background. It has a vertical scrollbar on the right side and a horizontal scrollbar at the bottom, both with small square buttons.

13. Conclusie:

Zou u De Beele adviseren om kortdurende stages aan te bieden?

☐

Ja

☐

Nee

Bijlage 2: Signaleringsinstrument

Signaleringsinstrument

Week:

datum:

De lijst werd ingevuld voor:

Naam jongere:-----M/V

Geboortedatum:-----

Datum opname de Beele:-----

Groep:-----

De lijst werd ingevuld door:

Naam stagiaire:-----M/V

Jaar of halfjaar-stagiaire:-----

Relatie tot de jongere:-----

Mail:-----

Groep:-----

Uitleg

Dit is het signaleringsinstrument met betrekking tot ons onderzoeksproject. Zoals je weet is het voor ons onderzoek van belang dat jij deze lijst wekelijks invult gedurende vier maanden.

In deze lijst staan diverse vragen opgesteld, waarbij meerdere antwoorden mogelijk zijn.

Het is de bedoeling dat je elke vraag beantwoord, door middel van bolletjes in te kleuren.

Wij zullen een keer in de twee weken deze lijsten bij jou ophalen. Tevens zullen we je dan nieuwe lijsten uitreiken voor de weken die daarop volgen.

Alvast bedankt!

Met vriendelijke groet,

Kim Jansen

Jeanine Eekhuis

Begroeten

0 De jongere begroet de stagiaire bij binnenkomst:

0 De jongere begroet de stagiaire bij binnenkomst niet:

Hoe begroet de jongere jou bij binnenkomst?

0 De jongere zegt jou gedag.

0 De jongere zwaait naar jou.

0 De jongere glimlacht naar jou.

0 De jongere maakt een praatje met jou.

0 De jongere negeert jou.

0 De jongere maakt een vervelende opmerking naar jou.

0 De jongere maakt een vervelende opmerking over jou.

0 Anders, namelijk; _____

Hoe reageert de jongere op jou bij binnenkomst?

0 De jongere komt verlegen op jou over.

0 De jongere komt bang op jou over.

0 De jongere komt enthousiast op jou over.

0 De jongere komt blij op jou over.

0 De jongere komt verdrietig op jou over.

0 De jongere komt wantrouwend op jou over.

0 De jongere komt boos op jou over.

0 De jongere komt agressief op jou over.

0 De jongere komt gestrest op jou over.

0 Anders, namelijk; _____

Gradatie: In welke mate begroet de jongere jou?

0 Niet

0 Matig

0 Voldoende

0 Ruim voldoende

0 Goed

Contact maken

Hoe reageert de jongere wanneer jij contact met hem/haar zoekt?

- ☐ De jongere aanvaardt het contact met jou.
- ☐ De jongere aanvaardt het contact met jou niet.

Hoe komt de jongere op jouw over wanneer jullie contact met elkaar hebben?

- ☐ De jongere komt verlegen op jou over.
- ☐ De jongere komt bang op jou over.
- ☐ De jongere komt enthousiast op jou over.
- ☐ De jongere komt blij op jou over.
- ☐ De jongere komt verdrietig op jou over.
- ☐ De jongere komt wantrouwend op jou over.
- ☐ De jongere komt boos op jou over.
- ☐ De jongere komt agressief op jou over.
- ☐ Anders, namelijk; _____

Hoe reageert de jongere wanneer hij het contact met jou niet aanvaardt?

- ☐ De jongere reageert argwanend.
- ☐ De jongere negeert jou.
- ☐ De jongere loopt bij jou weg.
- ☐ De jongere werpt een boze blik naar jou.
- ☐ De jongere maakt een vervelende opmerking naar jou.
- ☐ De jongere maakt een vervelende opmerking over jou.
- ☐ De jongere reageert agressief op jou.
- ☐ Anders, namelijk; _____

Gradatie: In welke mate heeft de jongere contact met jou?

- ☐ Niet
- ☐ Matig
- ☐ Voldoende
- ☐ Ruim voldoende
- ☐ Goed

Gradatie: Hoe vaak heb jij contact met de jongere?

- ☐ Nooit
- ☐ 1 tot 3 keer per dag
- ☐ 3 tot 5 keer per dag
- ☐ 5 tot 10 keer per dag
- ☐ meer dan 10 keer per dag

Vragen stellen

- ☐ De jongere stelt uit zichzelf vragen aan jou.
- ☐ De jongere stelt uit zichzelf geen vragen aan jou.

Hoe stelt de jongere zich op wanneer hij uit zichzelf een vraag aan jou stelt?

- ☐ De jongere stapt zelfverzekerd op jou af.
- ☐ De jongere stapt onzeker op jou af.
- ☐ De jongere stapt verlegen op jou af.
- ☐ De jongere stapt enthousiast op jou af.
- ☐ De jongere stapt nieuwsgierig op jou af.
- ☐ Anders, namelijk; _____

Wat voor een vragen stelt de jongere aan jou?

- ☐ De jongere stelt algemene/zakelijke vragen aan jou.
- ☐ De jongere stelt persoonlijke vragen aan jou over hemzelf.
- ☐ De jongere stelt persoonlijke vragen aan jou over jou privéleven.
- ☐ De jongere vraagt naar onduidelijkheden voor hem.
- ☐ Anders, namelijk; _____

Hoe reageert de jongere op jouw antwoorden?

- ☐ De jongere accepteert jouw antwoorden.
- ☐ De jongere accepteert jouw antwoorden niet.
- ☐ De jongere doet wat met jou antwoorden.
- ☐ De jongere doet niets met jouw antwoorden.
- ☐ Anders, namelijk; _____

Gradatie: In welke mate stelt de jongere vragen aan jou?

- ☐ Niet
- ☐ Matig
- ☐ Voldoende
- ☐ Ruim voldoende
- ☐ Goed

Gradatie: Hoe veel vragen stelt de jongere jou op een dag?

- ☐ geen
- ☐ 1 tot 3 vragen per dag
- ☐ 3 tot 5 vragen per dag
- ☐ 5 tot 10 vragen per dag
- ☐ meer dan 10 vragen per dag

Vertrouwen

- 0 De jongere vertrouwt jou.
- 0 De jongere vertrouwt jou niet.

Wat is de reactie van de jongere wanneer hij jou vertrouwt?

- 0 De jongere komt met persoonlijke vragen naar jou toe.
- 0 De jongere komt met persoonlijke problemen naar jou toe.
- 0 De jongere komt met onduidelijkheden naar jou toe.
- 0 De jongere doet wat met jou antwoorden.
- 0 De jongere luistert naar jou.
- 0 Anders, namelijk; _____

Wat is de reactie van de jongere wanneer hij jou niet vertrouwt.

- 0 De jongere reageert achterdochtig.
- 0 De jongere vertelt jou niets.
- 0 De jongere neemt niets van jou aan.
- 0 De jongere luistert niet naar jou.
- 0 Anders, namelijk; _____

Gradatie: In welke mate vertrouwt de jongere jou?

- 0 Niet
- 0 Matig
- 0 Voldoende
- 0 Ruim voldoende
- 0 Goed

Activiteiten/opdrachten

☐ De jongere accepteert het wanneer jij hem een activiteit/opdracht geeft.

☐ De jongere accepteert het niet wanneer jij hem een activiteit/opdracht geeft.

Wat is de reactie van de jongere wanneer jij hem een activiteit/opdracht geeft en hij deze accepteert?

☐ De jongere luistert naar jou.

☐ De jongere doet wat jij zegt.

☐ De jongere doet het zonder te mopperen.

☐ De jongere moppert flink, maar luistert wel.

☐ Anders, namelijk; _____

Wat is de reactie van de jongere wanneer jij hem een activiteit/opdracht geeft en hij deze niet accepteert?

☐ De jongere wordt boos

☐ De jongere stribbelt tegen

☐ De jongere gaat schelden / vloeken

☐ De jongere wordt agressief (slaan, schoppen, spullen gooien)

☐ Anders, namelijk; _____

Gradatie: In welke mate accepteert de jongere een activiteit/opdracht van jou?

☐ Niet

☐ Matig

☐ Voldoende

☐ Ruim voldoende

☐ Goed

Gradatie: Hoe vaak accepteert een jongere een activiteit/opdracht van jou?

☐ Nooit

☐ 1 tot 3 keer per dag

☐ 3 tot 5 keer per dag

☐ 5 tot 10 keer per dag

☐ Meer dan 10 keer per dag

Conclusie:

0 Je hebt nu, na deze week tijd, een vertrouwensband met de jongere opgebouwd.

0 Je hebt nu, na deze week tijd, nog geen vertrouwensband met de jongere opgebouwd.

In hoeverre heb je een vertrouwensband met de jongere opgebouwd?

0 De vertrouwensband is nog niet opgebouwd.

0 De vertrouwensband komt nu op gang.

0 De vertrouwensband is op gang gekomen.

0 De vertrouwensband is nu opgebouwd.

Welk cijfer geef je de vertrouwensband die je wel of niet hebt opgebouwd met de jongere?

0 1-3 (onvoldoende)

0 4-5 (matig)

0 6-7 (voldoende)

0 8-9 (goed)

0 10 (zeer goed)

Hoe ben je tot deze conclusie gekomen? Geef hieronder een beschrijving.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue or grey ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are approximately 20 lines visible. The paper has a slight shadow on its right side, suggesting it's resting on a surface.

Bijlage 3: Interview hulpverleners en stagiaires

Interview met de hulpverleners van de Klif

- 1) Wat is uw ervaring met jaarstagiaires op De Beele?
- 2) Wat zijn de voordelen en nadelen van jaarstagiaires?
- 3) Wat betekenen jaarstagiaires, naar uw mening, voor de jongeren?
- 4) Kunt u vertellen hoe jongeren, naar uw mening, in het algemeen reageren op jaarstagiaires?
- 5) De Beele neemt tot op heden geen kortdurende stages aan. Wat is uw mening hierover?
- 6) Op dit moment lopen Bram en Maureen een kortdurende stage, wat is uw ervaring hiermee?
- 7) Wat zijn de voordelen en nadelen van kortdurende stages?
- 8) Wat betekenen kortdurende stages, naar uw mening, voor de jongeren?
- 9) Kunt u vertellen hoe jongeren in het algemeen reageren op de stagiaires die een kortdurende stage vervullen?
- 10) Zijn de reacties van de jongeren verschillend, wanneer een stagiaire één dag in de week aanwezig is of twee dagen in de week? Beargumenteer uw antwoord.
- 11) Zijn er op de groep aanpassingen gedaan om deze stage voor een half jaar mogelijk te maken?
- 12) Heeft de instelling aanpassingen gedaan om deze stage voor een half jaar mogelijk te maken?
- 13) Conclusie: Zou u De Beele op dit moment kortdurende stages aanraden? Beargumenteer uw antwoord.

Interview met de stagiaires van de Klif

- 1) Heeft u al eerder stage gelopen?
- 2) Heeft u eerder een kortdurende of langdurende stage gelopen ?
- 3) Kunt u het verschil aangeven tussen deze kortdurende en langdurende stages met betrekking tot de jongeren?
- 4) Kunt u vertellen hoe jongeren, naar uw mening, in het algemeen reageren op stagiaires die een langdurige stage vervullen?
- 5) Kunt u vertellen hoe jongeren, naar uw mening, in het algemeen reageren op stagiaires die een kortdurende stage vervullen?
- 6) Hoe zijn de reacties van de jongeren geweest op u, tijdens deze kortdurende stage?
- 7) Wat zijn uw ervaringen geweest met de hulpverleners tijdens deze kortdurende stage?
- 8) Wat zijn uw ervaringen geweest met de jongeren tijdens deze kortdurende stage?
- 9) Kunt u voordelen benoemen van een kortdurende stage?
- 10) Kunt u nadelen benoemen van een kortdurende stage?
- 11) Heeft de groep aanpassingen gedaan om deze stage voor u mogelijk te kunnen maken? Zo ja, welke?
- 12) Heeft de instelling aanpassingen gedaan om deze kortdurende stage mogelijk te maken? Zo ja,

welke?

- 13) Conclusie: Zou u De Beele op dit moment kortdurende stages aanraden? Beargumenteer uw antwoord.

Bijlage 4: Gesprekken met de jongeren

Gespreksvragen voor de jongeren van Klif A

Datum:.....

Deze vragen zijn richtlijnen om een gesprek met de jongeren te kunnen voeren.

1. Wat vind je er van dat Bram twee dag per week hier op de groep is?
2. Wat zijn voor jou de voordelen van een stagiaire die twee dag per week op de groep is?
3. Wat zijn voor jou de nadelen van een stagiaire die twee dag per week op de groep is?
4. Heb je op dit moment veel contact met Bram?
5. Wanneer ga jij naar Bram toe als hij aanwezig is?
6. Conclusie: Vind jij dat de Beele vaker stagiaires aan moet nemen die 1 of 2 dagen in de week stage lopen of juist niet. Waarom wel / niet?

Gesprekjes met de jongeren van Klif B

Datum:.....

Deze vragen zijn richtlijnen voor ons om een gesprek met de jongeren te kunnen voeren.

1. Wat vind je er van dat Maureen 1 dag per week hier op de groep is?
2. Wat zijn voor jou de voordelen van een stagiaire die 1 dag per week op de groep is?
3. Wat zijn voor jou de nadelen van een stagiaire die 1 dag per week op de groep is?
4. Heb je op dit moment veel contact met Maureen?
5. Wanneer ga jij naar Maureen toe als zij aanwezig is?
6. Conclusie: Vind jij dat de Beele vaker stagiaires aan moet nemen die 1 of 2 dagen in de week stage lopen of juist niet. Waarom wel / niet?

Bijlage 5: Samenvatting huidig stagebeleid

‘Pluryn wil haar missie bereiken met competent en goed gekwalificeerd personeel’. Ze willen dus veel investeren in het opleiden van huidige en toekomstige medewerkers. Pluryn wil hierbij mensen die een opleiding hebben voltooid of die nog in opleiding zijn.

Opleidingsbeleid

Zowel langs de Beroeps Opleidende Leerweg (BOL) als de Beroeps Begeleidende Leerweg (BBL) leidt Pluryn op alle locaties. Er is een adequate begeleidingsstructuur voor studenten om te zorgen dat leerlingen optimaal profijt hebben van hun leerperiode in Pluryn.

Toekomst

Om de doelen van Pluryn te kunnen blijven bereiken en waarborgen is beroepsopleiden een belangrijk instrument. Pluryn streeft naar uitbreiding van het aantal leerlingen en stagiaires, ondanks vergrijzing en krapte op de arbeidsmarkt.

Samenwerking met het onderwijs

Er is een nauwe afstemming met de onderwijsinstellingen over de inhoud van de beroepsopleidingen. Dit is om praktijk en onderwijs op elkaar aan te laten sluiten.

Werving

Om leerlingen en stagiaires te werven profileert Pluryn zich op open dagen, met rondleidingen, presentaties en diverse uitnodigingen.

Begeleiding

Stagiaires krijgen diverse situaties aangeboden die hen in staat stellen een goede beroepsbeoefenaar te worden. Vanuit de organisatie moeten er eisen gesteld worden aan de voortgang van het leerproces. De werving- en selectieprocedure is van belang, zodat de kans groter is op een succesvolle afsluiting.

Elke stagiaire krijgt een werkbegeleider toegewezen. De werkbegeleider begeleidt de stagiaire op de werkvloer. Deze werkbegeleider zorgt voor het opleiden op de werkvloer, begeleiden en beoordelen van de stagiaires. De werkbegeleider moet hiervoor eerst een cursus ‘werkbegeleiding’ volgen. Elke werkbegeleider wordt gecoacht door een praktijkopleider. De praktijkopleider zorgen voor ondersteuning en coaching van de werkbegeleiders. Voor het totale leerproces van alles stagiaires binnen hun werkgebied zijn zij verantwoordelijk. Uiteindelijk is de teamleider eindverantwoordelijke.

Beroepsopleiden

Bij Pluryn kun je op verschillende manieren en op diverse niveaus een opleiding volgen.

* BBL; Bij de Beroeps Begeleidende Leerweg neemt Pluryn leerlingen in opleiding. Deze leerlingen leren door hun ervaringen in de praktijk. Zij zijn vier dagen per week op een locatie van Pluryn en gaan één dag in de week naar school.

* BOL; Bij de Beroeps Opleidende Leerweg volgen leerlingen een MBO of HBO opleiding. Zij lopen een snuffelstage of een langdurende stage. Bij Orthopedagogische dagcentrum ‘De Beele’ volgen stagiaires een afsluitende stage van een jaar. Korte stages zijn op dit moment niet mogelijk, omdat men niet weet wat het effect hiervan is op de jongere.

Bij de locatie Hietveld komen al wel stagiaires voor een kortdurende stage.

Conclusie:

Zoals hierboven beschreven staat, onder het kopje 'toekomst', streeft Pluryn naar uitbreiding van het aantal leerlingen en stagiaires. Dit is de reden waarom wij onderzoek doen naar het effect op jongeren bij kortdurende stages.